Bu kuponu kesib saklayınız

VAKIT KITAB KUPONU

Tertib 9 — 16

1 den 25 e kadar kupon toplayıp idaremize getiren okuyucularımıza Resimli Hafta Mecmuasının 26 nüshalık bir koleksiyonunu vereceğiz. 25 kuponla birlikte 25 kuruş da ödenmesi lâzımdır. Taşra okuyucularımız ayrıca 15 kuruş ödeyeceklerdir.

Başvekil yeni Çin Elçisini kabul etti

Ankara, 15 (A.A.) — Başvekil doktor Refik Saydam, bugün saat 11 de Başvekâlette yeni Çin elçisi Cang - Peng - Çunu kabul etmiştir.

HERYERDE 3 KURUŞ

VAKIT

Bugün 6 SAYFA

ÇARŞAMBA 16 İ. TEŞRİN 1940 ☆ YIL: 23 * SAYI: 8179

İDARE EVİ: Ankara cad. İSTANBUL *Telgraf: VAKIT* Posta kutusu: 46* Telefon: 21413 (Yazı) 24370 (İdare)

Etimesut kampında dünkü tören

Hava yedek subaylarımız orduya iltihak etti

Hava Kurumu Başkanı gençlere şöyle dedi:

Her birinizi bir hava kahramanı olarak göreceğimize şüphem yoktur

Ankara, 15 (A.A.) — Türk Hava Kurumu kamplarında yetişerek hava yedek subayı olan ve kurumun Etimesut tayyare mektebinde staj ve antrenmanlarını yapan gençler bugün kurumdan ayrılmışlardır. Bu vesile ile genç havacılar Etimesut tayyare mektebinde gazetecilerin hazır bulundukları bir hava gösterisi yapmışlar ve öğle yemeğini davetlilerle birlikte yemişlerdir. Yemekte gençlerin kurumdan ayrılışları münasebetile hava kurumu başkanı Şükrü Koçak şu nutku söylemiştir:

" — Subaylar,

Türk Hava Kurumunun kamplarını devamlı mesai ile ikmale muvaffak oldunuz. Bugün aramızdan ayrılarak kahraman hava ordumuzun içinde yer almak üzere askeri okula gidiyorsunuz. Burada gösterdiğiniz ciddi çalışmalara orada da devam edecek olursanız az zamanda kahraman havacılarımızın yanında onlara lâyık arkadaşlar olarak şerefli mevkilerinizi alacaksınız.

Arkadaşlarım,

İntisap ettiğiniz bu değerli mesleğin kıymet ve ehemmiyetini, bugünkü dünya hâdiseleri içerisinde kendini bir daha gösterdi. Cumhuriyet idaremiz bu hakikati Cumhuriyetin teessüs tarihlerinde görmüş ve anlaşmıştır. Bir taraftan bugünkü yenilmez kahraman ordusunu yaratırken bir yandan da milli havacılığımızı tesis etmek için aziz milletimizin himmet ve cömertliğine dayanarak Hava Kurumunu vücuda getirmiştir.

Arkadaşlarım,

Türk milletinin bugün elemsiz ve kedersiz harp dışında ve sulh içinde kalması değerli büyüklerimizin durbin

(Devamı 4 üncüde)

Ruzvelte göre

Büyük denizler

Amerikanın emniyet sahasına dahildir

Yazan: ASIM US

Ruzvelt yeni ve mühmim bir nutuk söyledi; bu nutkun ehemmiyeti Almanya — İtalya — Japonya arasında aktedilen üçüzlü paktan sonra ve ona cevap olarak söylenmiş olmasıdır. Amerika Cumhurreisi totaliter devletlerin dünyaya tahakküm etmek yolundaki hareketlerine her vakit olduğu gibi şiddetle mukabelede bulunmuştur.

Fakat bu nutkun asıl karakteristik noktası Amerikanın Avrupa harbi karşısında "emniyet sahasını" çok açık bir ifade ile tayin etmesindedir; Ruzvelt şöyle demiştir:

"Biz garbi nısıf küsenin müdafaasından bahsediyorsak bundan yalnız Amerika topraklarının masuniyetini kastetmiyoruz; aynı zamanda Atlantik ve Pasifik Okyanuslarından muslihâne istifade etmeyi murat ediyoruz. Amerikanın **ananevi siyaseti ötedenberi bu idi** ve yine bugün de odur."

Görülüyor ki Amerika Cumhurreisinin memleketi için çizdiği emniyet sahasının hududu Avrupa kıtasının sahilleri ile birleşiyor; Amerika topraklarının doğrudan doğruya tecavüze uğramasından başka açık denizlerde "seyrü sefer serbestisi" nin ihlâli de Ruzvelt için harp sebebi telâkki edilecek bir mahiyet alıyor.

Ruzveltin bu sözü ile Monroe kaidesi hududunun aştığını söyliyenler var, bu fikirde bulunanlara göre Monroe kaidesi sadece şimali ve cenubi Amerika toprakları ile garp nısıf küresinde bulunan adalara münhasırdır. Amerikan Cumhurreisi bu türlü mukadder suallere cevap vermiş olmak için "Amerikanın ananevi siyaseti ötedenberi bu idi; yine de öyledir." demiş ve Monroe kaidesinin ihlâl olunmadığını göstermiştir.

Hatırlardadır ki 1914 harbinde Amerikanın Avrupa harbine müdahalesi yine bu sebepten olmuştu. O vakit Alman denizaltı gemileri açık denizlerde kayıtsız, şartsız bir taarruz hareketine geçmesi üzerine Vilson bu tarzdaki harbi denizlerin serbestisi esasına muhalif telâkki ederek müttefikler tarafına geçmişti. Şimdi Ruzveltin son nutkundaki sözlerle Vilsonun o zamanki sözleri arasında ancak bir ifade farkı vardır. Mana ve mahiyet aynıdır.

Demek istiyoruz ki Amerikanın Avrupa harbine karışması için hemen her gün bir vesile çıkabilir; bugüne kadar Amerika harbe karışmamış ise kâfi derecede hazır olmamasından, bir de Cumhurreisliği intihabı henüz yapılmamış bulunmasındandır.

Bununla beraber yarından sonra, yani ilkteşrinin 17 nci günü Birmanya yolu açılması hâdisesi de Amerikayı harbe sürükleyebilir; zira Japonlar bir çok defa bu yol açılırsa İngiltereye harp ilân edeceklerini yazmışlardır. İngiliz Başvekili Çörçil ise Amerikanın tasvibi ile bu yolu açmağa karar vermiş, kararını da Japonyaya bildirmiştir. Şu halde bu kararın tatbiki üzerine Japonya taarruz ettiği takdirde Amerika resmen İngiltere ile birleşecektir; bundan sonra üçüzlü ittifak mucibince Almanya ve İtalyanın Amerikaya harp ilân etmeleri lâzım gelecektir.

Bu itibarla Avrupa harbinin cihan harbi safhasına intikal edip etmiyeceği önümüzdeki günler içinde anlaşılacaktır.

Ingiliz amirallık dairesinin tebliği neşredildi

Akdenizdeki muharebe nasıl oldu?

İtalyan muhriplerini Ajaks kruvazörü batırdı

Dört İtalyan ticaret gemisi batırıldı

12 adada Lago limanı bombalandı

Londra, 15 (A.A.) — Amirallik dairesinin tebliği:

Akdeniz başkumandanının bildirdiğine göre, kumandası altındaki İngiliz gemileri, Şarki ve Merkezi Akdenizde geniş bir cevelân yapmışlardır.

Esas kuvvetlerimizle düşmanın esas kuvvetleri arasında hiç bir temas tesis edilmemiş ve düşmanın esas kuvvetlerinin denize açıldığı hakkında da hiç bir malûmat alınmamıştır.

Fakat bu harekât esnasında, Ajax kruvazörü, 12 Teşrinievvelde saat 2.30 da Sicilyanın takriben 80 mil cenubu

(Devamı 4 üncüde)

Romanyada Solina Limanı

Sovyet kıtaları Romanyanın Sulina limanında

Kalas civarına da ağır bataryalar yerleştirildi

Londra, 15 (A. A.) — Alman ordusunun Romanyadaki "heyeti" miktarının yakında arttırılması gittikçe artan bir ihtimal dahilindedir. Her ne kadar buradaki Sovyet mahafili, şimdiye kadar Almanların resmî beyanatlarını kabul ettiklerini beyan

(Devamı 4 üncüde)

Bitaraflık Sovyetler siyasetinin temel taşı

Bununla beraber Balkanlardaki hâdiselere alâka gösteriliyor

Mosyova, 15 (A.A.) — Röyter: Moskova matbuatı, Molotofun birçok defalar tekrar etmiş olduğu gibi, bitaraflığın Sovyet birliği siyasetinin temel taşını teşkil ettiğini temin eylemektedir.

Berlin - Roma - Tokyo paktı hakkında mütalealar yürüten başlıca komünist gazeteler, Rusyanın kendi hesabına bitaraflık siyasetine devam edeceğini yazmaktadır.

(Devamı 4 üncüde)

Dün Romanyadan şehrimize gelen İngiliz kadınları ile kordiplomatiğe ait bir otomobil vapurdan çıkarılıyor

Dün 9 Alman tayyaresi düşürüldü

Bir Alman bombasından Londradan seylâp oldu

Londra, 15 (A.A.) — Hava ve dahilî emniyet nezaretlerinin tebliği:

Bugün, ekserisi avcı olan düş

(Devamı 4 üncüde)

Sovyetlerle Amerika arasında *Ticarî meselelerde anlaşma oldu*

Nevyork, 15 (A.A.) — Associated Pressin Vaşington muha-

(Devamı 4 üncüde)

Berlin yine bombalandı

Havrdaki tahribat çok büyük

Şerburg limanı bir harabe halinde

Londra, 15 (A.A.) — İngiliz hava nezareti bugün saat 12,30 da aşağıdaki tebliği vermiştir:

Dün gece bombardıman tayyarelerimiz Berlini ve Almanya ile düşmanın işgali altında bu-

(Devamı 4 üncüde)

Valinin şehirdeki tetkikleri

Sütlüce - Kasımpaşa sahil yolu açılıyor

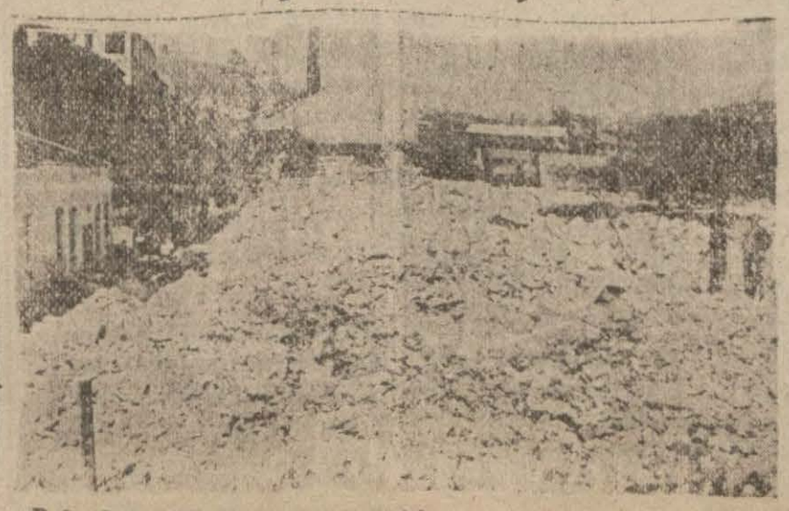

Dolmabahçedeki Hasahırlar yıkıldıktan sonra.. (Yazısı 4 üncüde)

Anketimiz

Metresinden olan çocuğu yol üstüne bırakmış kadının vicdan önünde mes'uliyeti nedir?

Avukat Besim Şerif Üstünsözün fikirleri

Avukat Besim Şerif

Geçenlerde Karamürselden İstanbula gelen bir kadının, metres olarak yaşadığı bir adamdan olan çocuğunu yol üzerine bıraktığını, mahkemede bu hareketini maruz göztermek için de:

"— Anam babam beni beş çocuklu bir ihtiyar adama metres olarak verdiler. Asıl kabahat onlarındır"! dediğini yazmış; fakat bu hâdisede bir acılık duyduğumuzu, bu kadının ahlâk ve vicdan önünde mesuliyetinin ne olabileceğini hukukçularımızdan sormağa karar vermiştik.

Kıymetli avukatlarımızdan Besim Şerif Üstünsöz anketimizin sualine karşı şu değerli fikirlerini ileri sürmüş, demiştir ki:

(Devamı 2 ncide)

Günlerin peşinden:

Sentetik çikolata

Sentetik benzin, sentetik elbise olur da sentetik çikolata olmaz mı? İnsan zekâsı için olmaz olmıyor. Evet, nihayet harp sıkıntısı Avrupalılara sentetik çikolatayı da keşfettirdi. Fakat bu defaki keşif Almanların değil, Fransızlarındır. Vaucher isminde bir Fransız mühendisi bir taraftan Alman işgalinin, diğer taraftan İngiliz ablukasının tazyiki altında hariçten çikolata getirmenin imkânı kalmayınca sun'î çikolata yapmağı düşünmüş, muvaffak da olmuş: Yüzde yirmi çikolataya yüzde seksen bir nevi gıda maddesi ilâve ediyor, bunların imtizacından sun'î çikolata vücuda geliyormuş; lezzetini hakikî çikolatadan farketmek mümkün olmıyormuş! Hattâ bu sentetik çikolatanın hakikîsinden fazla bir iyiliği daha varmış: Karaciğer hastalığına müptelâ olanlar bunu tehlikesizce yiyebiliyorlarmış!

Geçen gün de Alman işgali altında olan Fransadan Vişiye sırtındaki elbiseleri, başındaki şapkası, cebindeki mendili, hülâsa üzerindeki her şeyi sun'î mensucatla yapılmış bir adam gelmişti; istasyonda kendisi ile konuşan gazetecilere:

— Ben sırtımda bir orman taşıyorum!,,

Demişti Şimdiye kadar Almanyada ağaçtan yapılmış sun'î mensucat fabrikaları vardı. Bundan sonra Fransaya hariçten ilk mdde girmesi zorlaştığı için orada da bu türlü mensucat fabrikaları kurmak için faaliyetler başlamıştır.

Vaktiyle Napolyon devrindeki 'Bloküskontinantal,, yalnız Avrupalılara pancardan şeker çıkarmak usulünü keşfettirmişti. Galiba bu defa İngiliz ablukası yakında sentetik et, sentetik süt gibi gıda maddeleri de keşfettirecek!

HASAN KUMÇAYI

Kısaca:

Bu nasıl oluyor?

OTOBÜSLERDE sigara içmek yasaktır. Bu yasak, her otobüsçünün zevkine göre yazılmış bir levhayla, herkesin gözüönüne asılmıştır. Otobüsle seyahat etmenin verdiği ıstırab kâfi gelmiyormuş gibi, bir de bu mahrumiyete katlanıyoruz. Zarar yok... Fakat otobüsü idare eden şoför, nasıl olup da fosur fosur sigara içebiliyor? Bunu mazur gösterebilecek bir sebeb var mı? Kim izah edebilir?

Hâdiseler arasında

İspanyada diplomatik hareketler

Birkaç gün evvel bu sütunlarda İtalyan Faşist teşkilâtının yüksek reislerinden biri olan mareşal dö Bono'nun Madrite giderek mareşal Frankoya İtalyan kralı tarafından bir nişan götürdüğünü yazmıştık; ayni zamanda bu seyahatin sadece bir nişan götürme işi değil, İspanya dahiliye nazırı Serrano Sunerin Berlin ve Roma konuşmalarından sonra mareşal Frankonun vereceği kararı anlamak için yapılmış olduğunu ilâve etmiştik.

Dikkate değer bir hâdisedir ki, İtalyan mareşalı henüz Madritte bulunduğu bir sırada İngilterenin İspanya sefiri Sir Samuel Hör Madritten kalkarak Cebelüttarıka gitmiş ve orada bir kabul resmi yapılmış, İspanyol kumandanlarından general Munuz Grande ile beraber öğle yemeği yemiştir.

Vaziyetten istidlâl edildiğine göre, İtalyanlar bir taraftan İspanyayı Cebelüttarık meselesinde kendi taraflarına kazanmak için ısrar ile çalıştıkları gibi, diğer taraftan İngilizler de İspanyolların peşini bırakmamak tadır. Herhalde onlar Cebelüttarık meselesinin harpten sonra İspanyaya geri verileceği hakkında ciddî teminat vererek böyle bir mesele için üç sene süren dahilî bir harpten çok yorgun çıkmış bir memleketin Almanya ve İtalya hesabına harbe atılmasına mani olmağa çalışmaktadır.

Bu itibarla biribirine zıt olan bu iki ziyaret ve seyahat mahiyet itibarile bir diplomatik düelloyu andırıyor. Ve galiba mareşal Franko "Ne serden geçebiliyor, yani harbe girmek istiyor; ne de yardan geçebiliyor, yani Almanya ve İtalyayı gücendirmek istemiyor.,,

Bulgaristan pervanesi

Avrupa gazetelerinde Sofyadan verilmiş dikkate değer bir haber var: Bulgaristan Dahiliye Nazırı matbuat mensuplarına "Milletin himayesi kanunu,, hakkında malûmat vermiştir.

Bu kanunun istihdaf ettiği maksat Bulgar ırkının himayesidir. Bu kanun mucibince Bulgaristanda bütün beynelmilel cemiyetler ilga edilmiştir. Aslen Yahudi ırkından olanların umumî hizmetlere alınması menolunmuştur. Yahudiler gazetelerde, sinemalarda, diğer propaganda ve neşriyat vasıtalarında mevki alamıyacaklardır.

Malûmdur ki nazizm ve faşizm denilen siyasî mesleklerin mühim esaslarından biri ırkçılıktır. Bir halde ki herhangi bir memleketin siyasetini ırkçılık esası üzerine istinat ettirmesi mihver devletlerinin siyasetlerini benimsemeğe bir başlangıç gibi telâkki olunur. Onun için kabul edilen bu yeni kanun ile Bulgaristanın nazi mıntakai nüfuzuna girdiğinin açık bir delili sayılabilir.

Bulgaristan Alman mumunun ziyası etrafında dönen bir pervaneyi andırmağa başladı. *A.*

Anketimiz

(Baş tarafı 1 incide)

"— Anketiniz çok şümullü bir mevzua temas ediyor. Ne kadar kısaltılsa bu geniş mevzuu gazetenizin bir kaç sütununda telhis etmek mümkün olamaz. Anasının babasının iradelerine tabi olarak beş çocuklu ihtiyar bir erkekle gayrimeşru hayat yaşamağa ve nihayet bu hayattan husule gelmiş olan çocuğunu terke mecbur kalmış bir kadının kanunî mesuliyetine ana ve babanın ve gayrimeşru kocanın alâkai fer'iyelerine dair kanunumuzda bir sarahat ve işarete tesadüf edilemez. Aile hususiyetlerine ait kalan ve yalnız ahlâk ve vicdan muvacehelerinde kabili mütalea olan sevaik ve avamili, kanunun takibe başladığı cürmün esbap ve anasırı meyanında tahlil ve takibe imkân yoktur.

Ana ve babanın ve gayrimeşru kocanın bu hâdisedeki mesuliyetleri ekndi vicdanında duyacakları ıztırapla ve nefret hislerine muhatap olmaktan ibaret kalır.

Ceza kanunumuzun bu kabil hâdiseyi halleden 446 ve 447 nci maddeleri, çocuk terkedenlere terettüp eden cezaî mesuliyetleri aledderecat tayin eylemektedir. Yine aynı kanunun birinci maddesi, kanunun sarahaten cezalandırmadığı fiil için kimseye ceza verilemiyeceğini bildirdiğine göre çocuğunu terkeden kadının bu fiilinde dolayısile manen alâkalı olan kimselere ceza teşmiline bittabi imkân yoktur. Mevzuumuzu teşkil eden bu hâdisedeki kadının ıztırarî mevkii, vicdanlarda acı bir teessür husule getirebilir ve bu kadının kanun muvacehesindeki mesuliyetini azaltacak sebepler de aranılabilir. Esasen yukarıda zikrettiğim iki maddenin tedvini sırasında vazıı kanun bunu düşünmüştür. Nesebî rabıtası olmıyan bir kimsenin herhangi bir çocuğu umumun görebileceği bir mahalle terketmesi hakkındaki ceza iki ay hapisten başlar. Cürüm faili, terkedilen çocuğun usulünden ise cezanın mebdei bir senedir. Şayet bu çocuğun terki, namus kurtarmak düşüncesinden tevellüt ediyorsa cezanın meb'ei bir adıyr.

Ahlâk ve vicdan meselelerini kanunî hâdiselere karıştırmak pek de caiz olamaz. Kanun, hâdisatı takip eder. Hâkim de, kanunun hükümlerini tatbikle mükellef vaziyette kalır. Vicdanın muaf tuttuğu hâdiseleri kanun affetmez ve edemez. Bunda içtimaî zaruret mülâhazaları vardır. Hasta karısını ölümden kurtarmak, aç kalmış çocuklarının karınlarını doyurmak gibi en mübrem zaruretler tahtında tahsilâtından bir miktarını ihtilâsen zimmetine geçirmiş 25, 30 lira aylıklı bedbaht bir tahsildarın cürmü sabit olursa hâkim vicdanı sızlaya sızlaya bu zavallı adamı beş sene ağır hapse mahkûm etmeğe mecbur kalır. Yanan adliye binasında bir gün buna benzer zimmetine para geçirmekten suçlu ve mevkuf ihtiyar zavallı bir tahsildarın muhakemesini dinliyorduk. Suç sabitti, muhakemeye müteallik tahkikat hitam bulmuş, hemen karar verilmek üzere bulunmuştu. Pek acıklı sebeplerle ufak bir miktar parayı zimmetine geçirmiş olan bu ihtiyar memurun hali vicdanlarımızı titretiyordu. Zavallı adam tam bir teslimiyet ve sükûnetle mukadderatına boyun bükmüş karar bekliyordu.

Heyeti hâkimenin de teessür ve ıztırabı seziliyordu. Fakat, mahkeme bir şey yapacak vaziyette değildi. Yanımda oturan bir kaç avukat arkadaşla kulak kulağa konuştuk; aramızda para toplayıp bu bedbaht adamın zimmetini kapatmak istedik ve hemen mutabık kaldık. Bizim heyecanlı hareketimiz, o zaman mahkemede müddeiumumî muavinliği eden ve halen birinci ağır ceza mahkemesinin kıymetli reisi bulunan Bay Burhanettinin çok zeki nazarlarına ilişti ve maksadımızı derhal anlayan müşarünileyh heyeti hâkimeyi celseye fasıla verdirecek bir sebep bularak hayırhahane hizmetimize imkân ve fırsat temin etti.

Ufak bir miktardan ibaret olan zimmeti aramızda topladığımız para ile derhal ödedik. Paranın kabelhüküm ödenmesi cezada tahfif sebebi teşkil ettiğinden suçlu az ceza ile kurtuldu ve o gün tahliye edildi. Şu misal de gösterir ki vicdan âmmeyi ne kadar tazip ederse etsin usulen sabit olan bir suçun kanunda muayyen cezasını vermeğe mahkemeler mecburdurlar. Şu kadar var ki ceza kanunumuz, vicdan ve ahlâk hislerine büsbütün kulak tıkamış da değildir. Nitekim, 49 uncu madde müdafaai nefis ve ırz için mecburiyet tahtında işlenen cürümleri muaf tuttuğu gibi 51 inci madde haksız bir tahrikle işlenmiş olan cürümlerde aledderecat cezanın dörtte üçünü kaldıracak kadar tahfif sebebi kabul etmiştir. Kanunun sarahaten gösterdiği tahfif sebepleri haricinde olarak fail lehinde takdiri mümkün olabilecek muhtelif sebepler tahtında da cezayı üçte bire kadar indirecek esbabı muhaffefei takdiriye 59 uncu maddede kabul olunmuştur.

Yine bunlardan başka 6 ay ve daha noksan cezayı müstelzem suç işlemiş olan kimselerin mahkûmiyeti sabıkaları bulunmaz ve cezanın tecilinde mahkemece fayda mülâhaza edilirse hükmolunan cezanın infaz edilmemesini temin edecek tecil kararı vermesi için hâkimlere 89 uncu madde ile verilmiş bir hakkı takdir daha vardır. Şu saydığım maddeler, içtimaî yaralarımızı az çok tehvine ve vicdanı âmmeyi tatmine medar olacak hükümlerin kanunumuzda bulunduğunu göstermektedir. İçtimaî zaruretlerle hissiyatı insaniye ancak bu kadar telif edilebilir. Binaenaleyh, küçük yaşta iken ebeveyninin emirlerine muhalefet edemiyerek ihtiyar ve vefasız bir erkekle evlenip çocuk dünyaya getirmiş ve bu gayrimeşru mahsulünü, namusunu korumak endişesile terketmiş olan kadının cezasını esasen kanun bir aya kadar indirmek lûtfunda bulunmuştur. Buna bir de kanunî veya takdirî tahfif sebebi ilâve olunduktan ve netice itibarile verilecek ceza 89 uncu madde hükmü tatbik edilerek tecil edildikten sonra behbaht kadın beklediği ve lâyık olduğu kanunî ve vicdanî âtıfete uğratılmış olur.

Kayıtsız, şartsız her hâdiseyi sevaik ve müessiratını nazara alarak hissen hakkı kıyam edecek olursak ferde acımak zaafı mukabilinde heyeti içtimaiyeye zarar iras etmi şoluruz.

Bugünkü aile sistemimize göre bu kabil içtimaî mazarratların izalesi için ne yolda kanunî tedbir alınmak lâzım geleceği meselesi de başlı başına mühim bir mevzudur. Ben şahsım itibarile her şeyi, her lûtfu her ikram ve inayeti kanundan beklemek taraftarı değilim. Herkes, kendi içtimaî varlığının vechesini kendi irfan ve idrakinden alacağı ilham ile tanz'im etmelidir. İçtimaî mazarratların en esaslı saiki cehalettir. Gayrimeşru hayatın başa getireceği avakibi düşünen ve düşünmesini bilen bir kadın bu tehlikeye düşmekten nefsini pek âlâ koruyabilir. Düşünme kabiliyetsizliğinin getireceği âkıbetler de, âmme vicdanından merhamet, kanundan muafiyet beklemek hakkını hiç kimse kendinde görmemelidir. Bilerek ve bilâihtiyar irtikâp edilen hatalı hareketlerin mesuliyetine tahammül zaruridir. Nihayet; netice ne kadar feci olursa olsun bu kabil bedbahtlar kanun ve vicdan muvacehelerinde belki mazur sayılabilirler fakat, ma'füv addolunamazlar.,,

Anketi yapan:

Nihat Şazi

Heybeliadada 8000 çam yandığı haberi yalan

Dünkü gazeteler Heybeliadada 8000 den fazla çamın yandığını, adanın en güzel bir yerinin bu suretle bomboş kaldığını yazmışlardı.

Vali ve belediye reisi doktor Lûtfi Kırdar dün bu hususta bir muharririmize demiştir ki:

"— Yangın pazar günü çıkmıştı. Ben o sırada Yakacıkta bulunuyordum. Yangını haber verdiler. Sonuna kadar takip ettim. Bazı gazetelerin yazdıkları gibi 8000 çam yandığı doğru değildir. On beş kadar çamın yaprakları kavrulmuştur. Bunu bu suretle tavzih edebilirsiniz.,,

Vekiller Heyeti dün toplandı

Ankara, 15 (A. A.) — İcra Vekilleri heyeti bugün saat 10 da Başvekâlette Başvekil Doktor Refik Saydamın riyasetinde toplanmış ve ruznamedeki meseleleri müzakere etmiştir.

Belediye İngiltereye 35 otobüs ısmarladı

Belediye İngiltereye 35 otobüs ısmarlamaya karar vermiş, bir firma ile mutabık kalmış, vaziyet dolayısile geri kalmıştır.

Bu firmadan belediyeye yeni bir mektup gelmiş, müddet tayin edilmemek şartile siparişin yeniden kabul edilebileceği bildirilmiştir.

Belediye, bu mektuba müsait cevap vermiş, otuz beş otobüsü ısmarlamıştır. Firma otobüsleri yapacak, ilk fırsatta gönderecektir.

Diğer taraftan Yunanistan iktısat nazırından gelen bir telgrafta Selânikteki dört otobüsün gönderilemiyeceği bildirilmiştir.

Çorluda yeni bir nahiye

Çorluda Ereğli köyünün nahiye haline konmasına Vekiller Heyetince karar verilmiş, keyfiyet alâkadarlara bildirilmiştir.

Romanyadaki heyetimizden iki âza geldi

Romanyada ticarî meselelere ait teknik görüşmeler yapan iki kişilik ticret heyetimiz dün şehrimize gelmiştir.

Heyet, Ziraat Bankası İstanbul şubesi müdürü Bay Mehmet Ali ile Çukurova pamuk ihracatçıları birliği reisi Bay Kasımdan mürekkeptir.

Bu zevatın dönüşleri, Romanyadaki hâdiselerle alâkadar değildir.

Bursada pasif korunma tecrübesi yapıldı

Bursa, (A.A.) — Şehrimizde ilk defa olarak hava hücumlarına karşı pasif korunma tatbikatı yapılmış ve alârm işareti verilmesini müteakip halk sükûnetle sığınaklara ve tahaffuz yerlerine iltica eylemiştir.

Bu tatbikatın, Bursada pazar kuruluşu gününe tesadüf etmiş olması dolayısile şehirde kesif bir halk kütlesi bulunmasına rağmen işareti takip eden ilk dakikalardan itibaren sokaklarda korunma işlerinde vazife alanlardan başka kimse kalmamıştı.

GÜNDEN GÜNE

Beyazıt avlusu bomboş

RAMAZAN ayında olduğumuz için, ramazandan bir kere olsun bahsetmeden geçmek, gündelik sütun muharrirlerine ayıptır. O sebeple, her muharrir, haftanın bir gününde olsun, ramazandan bahsetmeği vazife biliyor.

Dün de sıra, (Vâ - Nû) nun idi sanırım. Eski Ramazanlarla yenilerini mukayese ediyordu...

O yazıyı senelerce sonra okuyanlar, 1940 Ramazanına dair bihakkın fikir edinirler; o kadar hakikate mutabık ve güzel bir uslûpla yazılmıştır.

Bugünkü ramazanın, eskilerine benzememesi tabiîdir. Oruç keyfi içinden görülen bir dünyanın, elbette başka olması lâzımgelirdi. Bugünkü şartlara, bugünkü yaşayış ve düşünüşe göre ise, yeni bir ramazan havası içindeyiz.

Bu ramazanın eskisine nisbetle bütün farklarına eseflenmek doğru değildir ama, ticarî sahaya verdiği hız cidden ehemmiyetli idi. Ramazan gelince surada burada hususî sergiler kurulur ve orada millî mahsuller her zamankinden üstün bir rağbetle sürülürdü. Bevazıt camii avlusundaki serçi de bu nevidendi. Simdi orada iki baharatçı ve bir Kelâmı Kadîm satan başı takkeli hafızdan başka kimse görünmüyor. Bu maddî menfaat acaba neden ihmal ediliyor?.. Sofuların lisaniyle de söyliyelim: "Kazanan, Allahın sevgilisi., değil mi?

HİKMET MÜNİR

Maiyet memurları nerelerde staj yapacaklar

Maiyet memurları hakkında dahiliye vekâletinden bir tamim gelmiştir. Bunda hülâsaten deniyor ki:

"Maiyet memurları halen vilâyetlerde mektupçuluk kalemlerinde çalıştırılmaktadırlar. Bunların iki buçuk sene sürecek stajlarını badema hukuk, hususî muhasebe, seferberlik, umumî meclis, daimî encümen, ve jandarma dairelerinde geçirmeleri ve her daire şefinden birer iyi hizmet vesikası almaları lâzımdır.

Bu vesikalar valiler tarafından imza edilip Dahiliye Vekâletine gönderilecek, maiyet memurları bu vesikalara göre terfi ettirileceklerdir.

Belediyenin yeni bütçesi hazırlıkları

Belediye reisliği tarafından bütün şubelere 941 malî yılı bütçesinin tanzimi vaktinin yaklaşması münasebetile bir tamim gönderilmiştir.

Bu tamimde 15 ikincitegrine kadar tekliflerin muhasebeye verilmesi, ancak geçen sene bütçesinden fazla bir teklifte bulunulmaması istenmiştir.

Perdenin Arkası

Edebi ve içtimaî roman

Yazan

Refik Ahmed Sevengil

Tefrika Numarası 9

ra tutulmuş iskambil kâğıdından kuleler gibi bir bir devrilmişti. Şimdi farkına varıyordu ki muallimler aynı muallimlerdir ve değişiklik kendisinin onlara muhtelif senelerde, muhtelif yaşındaki bakışındadır. Bu neticeye vardıktan sonra yılların araksında kalan ve çoğunun bugün ne olduğu meçhul olan bu eski muallimlerin bazı iyi taraflarını da hatırlar gibi oluyor.

Sahi, kadın hocalar arasında bir biyoloji muallimi vardı ki kızlar ondan daima arkadaşlık görmüşlerdir, dost gözlerle konuşan, sıcak ve sevgi dolu bir sesle hitap eden biyoloji muallimi ders saatleri dışında kız çocuklarının ufak tefek dertlerini dinler, hattâ bazan lâf lâfı açar, kız çocukları ona mektebin hekimine söyliyemedikleri sıhhî ârızalarından bile bahsederler ve o daima fennin ışığını uzatarak genç uzviyetlerin yollarını aydınlatır, onları sıhhî ve içtimaî tehlikelerden korurdu; Gülseren bu iyi kalpli kadını nasıl oldu da unuttu!..

Bir edebiyat muallimi vardı; beyaz sakallı, ihtiyar bir adamdı. Tertemiz giyinir, zarif, güzel, yakışıklı bir ihtiyar ki hiç bir fenalığın devamlı olarak yerleşmesine imkân olmıyan bir ruhun sahibi sanılırdı; bu aydınlık ruhun akislerini taşıdığında şüphe olmıyan çehresinde beyazı çok kaşlarının altında parlak bakışlı gözleri bir hayat şelâlesinin canlı akışları gibi görülürdü. Hafif tombul yanaklarından süzülerek çenesinde dolgunlaşan ve sivrileşen iyi kesilmiş alafranga bir sakal, bu çehrede gözlerden sonra dikkati çeken bir başka canlılık eseri idi. Çocuklar önce onunla "Noel baba" diye alay etmek istemişlerdi. Gerçi Noel baba resimlerinde saçı başı karışmış, kaşları fırlayıp gözlerini örten, top sakallı bir hayalet tasvir edilir; bu itibarla edebiyat hocasının şekli şemaili ile Noel baba arasında hiç bir münasebet yoktu ama netice itibarile ikisinin de sakalı vardı ya, kâfi...

Edebiyat muallimi bu mektebe tayin edilişinin hemen haftasında kendisine böyle bir isim takılmış olduğunu duymuş, fakat kızmamıştı; çocuklar bu ihtiyar hocanın dersinde dikiş dikip çukulata yiyeceklerini ve muallimin kürsüde yarı açılmış bir kitabın sahifeleri karşısında pinekleyip uyuklıyacağını zannetmişlerdi. İhtiyar muallim daha ilk günlerden itibaren bütün sınıfı uyandırıp alâkalandıran canlı sesi; talebenin her birine ayrı ayrı ve sanki ruha hitap ediyormuş hissini veren genç sesi ile umulmadık bir tesir yapmıştı. Bu yaşlı adamın genç sesi, genç bir ruhun eseri idi ki şimdi bir nükte ile, şimdi bir ince alayla, şimdi bir güzel sözle güldürüyor, eğlendiriyor, uyandırıyor, alâkadar ediyordu ve hoşa giden, zevk veren, edebiyatla arası iyi olmıyan talebeyi bile dinlemeğe, öğrenmeğe, çalışmağa mecbur eden bir şekilde ders anlatıyordu. Muallim, sınıfın yaşına karşı gösterdiği umumî ihmal manzarasını daha ilk günlerden kaldırıp silkip atmıştı; bu muallimle alay edilmesine, ona karşı küçük bir hürmetsizlik bile gösterilmesine imkân vermiyen ve tesiri sene sonuna kadar sürüp giden hâdise şu idi: Onun sınıfı dalgın bir sırasında uyandırıp dört duvar arasındaki yorgunluk havasını canlılığa ve neşeye çevirmek için yaptığı şakalardan birinde talebeden biri, bilinmez nasıl bir gafletle, —yoksa cüretle mi?— tebessümü kahkahaya vardırarak ve lâübali bir cevap vererek muallimle talebe arasındaki sempati hududunu saygısızlığa kadar götürmüştü. Muallimin birden ona dönerek, ona bakarak, fakat ona hitap etmiyerek bu talebeyi fevkalâde terbiyeli, fakat ağır manalı acı sözlerle ve sanatkârane bir zekâ oyunu ile arkadaşlarının istihzasına maruz bırakarak gülünç ve berbat bir hale getirdiği görülmüştü; bütün sınıf kendisini tutamıyarak gülmüş, neye uğradığını anlamıyan çocuk aptallaşmış, arkadaşlarının arasında kendisini yalnız, herkesin alayı karşısında hissedip fena halde utanmış, hattâ kızmıştı; fakat muallim bu ağır darbeyi vurduktan sonra sözlerini bu bedbahtın izzeti nefsini koruyan bir manevra ile çevirip bağlıyarak ciddiyetine dönmüş, ondan sonra da artık hiç kimse sınıfta en küçük bir münasebetsizlikte bulunmağa cesaret edememişti. Daha sonraki aylar içinde de talebe hem hocaya taktığı adı unutmuş, hem de yorulmadan öğrendiğini, bir çok şeyler, yeni şeyler, faydalı şeyler öğrendiğini, eğlenerek, zevk alarak öğrendiğini görerek edebiyat muallimine karşı âdeta sevgi duymağa başlamıştı.

Edebiyat tarihi kuru nazariyat ve tarih dersi olmaktan çıkmıştı; talebe lâboratuvarda fen dersine çalışır gibi mektebin kütüphanesinde eserler üstünde edebiyat dersine çalışıyordu; şiirler, hikâyeler, romanlar okunuyor; anlaşılmıyan yerler hocaya sorulup anlattırılıyor, hayat ve sanatı öğrenilen muharrirlerin yapmış oldukları işi hakkında, muharrirlerin sanat kıymetleri hakkında talebe bizzat okuyup anlamış oldukları eserlere göre hükümler veriyorlardı.

Görülüp anlaşıldı ki edebiyat dersinden maksat kaideler, isimler, doğuş ölüm tarihleri ezberlemek değildir; sınıfta edebî vecd teşekkül etmekte idi; yazılan edebiyat vazifeleri de açıkça talebe arasında okunarak münakaşaya konuluyordu. Ah, bu münakaşalar...

(Devamı var)

Şikâyetler :

Bu vatandaşa yapılan yardım ne için kesiliyor

"Malûl Yusuf Kemal,, imzasile aldığımız bir şikâyet mektubunda deniyor ki:

"Her iki ciğeri dökülmüş malûl bir vatandaşım! Bu vaziyette çalışmaya şüphesiz vaziyetim müsait değildir. Bir müddettenberi İstanbul vilâyetinden yardım görmekte idim. Fakat bu yardım verilen bir emirle birdenbire kesildi. Bana "yedi ayda seksen lira aldın.. Şimdilik bununla idare et,, cevabını verdiler.

Benim gibi müteverrim bir vatandaşa ayda 12 liralık yardım neden çok görülüyor? Ben bu yurda hizmet etmiş bir asker evlâdıyım. Bu hususta icap eden şekilde alâkadarların dikkatini çekmenizi ve yardımın esirgenmemesini rica ederim..

işaretler:

Bir küçük hesap bir büyük netice

Türkiyede okuma yazma nisbeti % 28 i buldu. Bu ne zaman yüzde yüz olacak.

Türkiyede yüzde yüz okur yazar vatandaşla karşılaştığımız zamanın bize nasıl bir vatan halkedeceğini, bunun nasıl bir mana ve madde dekoru içinde inkişaf edeceğini parça, parça sayamam; fakat mecburi tahsil yaşında bulunan çocuklarımızın kaç sene sonra yüzde yüz okur yazar hale geleceklerini size şimdiden söyleyebilirim. Bu, ne bir kehanettir; ne de harikulâde bir buluştur. Sadece, basit bir hesap işidir.

Biz, on sene sonra memleketimizde mecburi tahsil çağında bulunan çocukların yüzde yüzünü okutmak, yazdırmak imkânına ereceğiz.

Yalnız nasıl?

İyi bir buluşla maarif kademeleri arasında yer alan "köy enstitüleri" bu davayı halledecek.

Köy enstitüleri senede (3000) köy eğitmeni yetiştirecektir. On senede otuz bin eğitmenimiz olacak. Her eğitmen elli çocuk okuttuğuna göre köy enstitüleri faaliyete geçtikten on sene sonra köylerde asgari bir buçuk milyon çocuk okur yazarlar kadrosunda yer alacaktır.

İlk tedrisat kadromuz da bir milyon kadar şehir ve köy çocuğunu okur yazar hale koymaktadır. Şu halde on sene sonra bizim asgari 2 buçuk milyon ilk mektep çocuğumuz olacaktır. İki buçuk milyon bizim mecburî tahsil yaşında bulunan çocuklarımızın yüzde yüz yekûnudur. Böylece on sene sonra mecburî tahsil meselesi Türkiyede halledilmiş olacaktır.

Bu Kristof Kolombun yumurtasıdır. İmparatorluk altı asır medrese ekip cehalet biçti. Hilâfetten, medreseden, eski harften sonra ümmiliğin de memleketimizden uzaklaştığını göreceğiz.

SADRİ ERTEM

Bakırköy kaymakamlığında bir toplantı

Bakırköy kaymakamı B. Bahir Öztrak, bu sene kaza mülhakatında birçok yenilikler yapmağa karar vermiştir.

Kaza merkezine geldikten sonra bütün köyleri birer birer gezmiş, eksikleri tesbit etmişti. Pazar günü de bütün köy muhtarlarını ve nahiye müdürlerini toplamış, umumî bir görüşme yapmıştır.

Bu görüşmeye ayni zamanda kıymetli bir köycü olan eski Yeşilköy nahiye müdürü B. Muhlis de çağırılmıştır.

B. Muhlis, Yeşilköyde bulunduğu sırada nahiyeye bağlı köylerle çok yakından meşgul olmuş, birçok işler başarmış olduğundan fikirleri alınmıştır.

Toplantıya iştirak eden muhtarlar, konuşmalardan çok memnun olmuşlar, kaymakamın vaatleri, köylünün yüzünü güldürüp ihya edeceğini söylemişlerdir.

—o—

Mahkemeden kaçan esrarcı teslim oldu

Sabıkalı esrar satıcılarından İsmail, bir müddet evvel Kadıköyünde esrar satarken yakalanmış, üzerinde 1 kilo 150 gr. esrar bulunarak Üsküdar asliye ceza mahkemesine verilmiştir.

Fakat İsmail geçenlerde muhakemesi esnasında kaçmış, bir hafta sonra kendi kendine gelip teslim olmuştur.

Üsküdar asliye ceza mahkemesi, dün İsmaili 1 sene 1 gün hapis cezasına mahkûm etmiştir.

Zamanımızda bütün tedbirlerin müsbet bilgilere dayanması lâzım gelmektedir. Nüfusunun hakikî durumunu bilmiyen devletler her sahadaki tedbirlerini kâfi bir isabetle ittihaz edemezler.

Maddî, manevî bütün enerjilerin kaynağı olan nüfusu tanımak bu itibarla muvaffakıyetli devlet idaresinin başlıca şartlarından birisi olmuştur.

Önümüzdeki üçüncü sayım bize en büyük millî kuvvetimizin durumunu ve onun inkişaf ve imkânlarını gösterecektir.

Başvekâlet
İstatistik umum müdürlüğü

Şehir Haberleri

Rizede bulunan baha biçilmez define

Defineyi İstanbula getiren koyumcu vapurda yakalandı

Rizede kuyumculuk yapan Abdullah adında birinin, geçenlerde bir gün bahçesinde bir hendek açması icabetmiş, birkaç metre derinde bir takım altın ve gümüş paralar bulmuştur.

Abdullah bunların kıymeti hakkında bir fikir edinememiş ve karısı Havayı da yanına alarak defineyi satmak üzere İstanbula hareket etmiştir.

Fakat, komşulardan birisi, Abdullahın bahçesinde böyle bir define bulunduğunu nasılsa haber almış ve işi Rize müddeiumumîliğine bildirmiştir. Müddeiumumîlik te bir telgrafla burayı haberdar etmiş ve karı koca dün vapurdan çıkarlarken yakalanmışlardır.

Definenin bir kısmı Abdullahın bir kısmı da karısı Havanın üzerinde bulunmuş, karıkoca adliyeye, define de müze müdürlüğüne teslim olunmuştur.

Define büyük ve ağır bir altın levha ile bir yığın büyüklü küçüklü gümüş paralardan ibarettir. Bunlar tetkik edilmiş ve tarihten evvelki devirlere ait olduğu tesbit edilmiştir. Üzerlerinde okunması müşkül bir takım yazılar ve nakışlar bulunmaktadır. Kıymeti o kadar yüksektir ki, müze müdürlüğündeki mütahassıslar bu husus hakkında bir şey söylememişler, ancak:

"— Takdire kalırsa, belki de bir milyon lira." demişlerdir.

Diğer taraftan karı koca dün ikinci sulh ceza mahkemesinde sorguya çekilmiş, Abdullah, bunları köylülerden satın aldığını, fakat kıymetlerini takdir edemediği için İstanbula satmağa getirdiğini söylemiş, her ikisinin de Rizeye gönderilmesine karar verilmiştir.

Askere giden öğretmenlerin yerine vekil tayin edilecek

İlk ve orta tedrisat müesseselerinde askere giden öğretmenlerin yerlerine önümüzdeki aybaşından itibaren vekil öğretmenlerin tayin edilmesine başlanacaktır.

Bu hususta Maarif idaresi tetkikler yapmaktadır. Diğer taraftan öğretmeni kâfi gelmiyen ilkokulların bazı sınıfları birleştirilerek tasarruf edilecek öğretmene başka okulda vazife verilecektir

Ortaokulların sınıf mevcutları bu yıl diğer yıllara nazaran daha kalabalıktır. Buna sebeb de Anadoludan İstanbula fazla talebe gelmesidir İstanbula gelen bu talebeler semtlerine göre ortaokullara yerleştirilmişlerdir

Güzel Sanatlar akademisi imtihanında muvaffak olanlar

Güzel San'atlar Akademisine alınacak yeni talebelerin imtihanı yapılmıştır.

Müsabaka imtihanında muvaffak olarak mimarî şubesine kaydedilenlerin adlarını yazıyoruz:

Şakir Tunç, Cihat Özeğmen, Abdürrahman Aksel, Edmon Sarafati, Atıf Çeylân, Bedi Sargın, Beha Ortaçlı, Dikran Haçiyan, Ertuğrul Eğilmez, Muzaffer Seven, Vedat Erer, Gazanfer Erim, Ekrem Yenel, Yusuf Erktin, Tevfik Kömürcüoğlu, Bülend Serbest, Cevdet Beşe, Dündar Eğilmez, Bedri Kökten, Dündar Yolageldili, Fethi Tulgar, Memduh Oktay, Güney Örs, İffet Demirören, Metin Keskin, Arslan Kaynardağı, Feyyaz Baysal, Dündar Birkan, Necdet Erden, Deha Pamir, Orhan Kocacan, Asım Kendi, Orhan Akıncı, Ferzan Kâhyaoğlu, Abdullah Pökün, Galip Doğan İdil, Aldemir Konuk, Halûk Bilen, Handan Aktolga, Münir Arısan, Ekrem Dorkman, Leylâ Taylan, Hayık Gürcan, Nadir Gömert, Osman Kahraman Kaptan, Ulya Göknil, İbrahim Maro, İlya Ventura, Suphi Tibet, Zeki Ersoy, Melâhat Çeltikçi, Faik Mutlu, Şevki Akalın, Tarık Akıltopu, Gazanfer Arıkoç, Aydın Boysan, Abdülkadir Güleç, İnayet Öney, Ali Kızıltan, Orhan Noyan.

Meseleler:

Seyyar köfteciler

Belediyenin ana caddelerdeki köfteci dükkânlarını kaldıracağı yazılmıştı. Henüz böyle bir hareket görülmemekle beraber, ileride bu kararın tatbik edileceği muhakkaktır. Yalnız bir mesele var: Köfte bir ihtiyaçtır. Onun ayrı tiryakileri vardır; zaman zaman köfte yemekten kendilerini alamazlar.

Bu dükkânlar, ana caddeden, iç sokaklara geçmekle kimse birşey kaybetmez. Belki caddelerin manzaralarına bir güzellik gelir. Yalnız şimdi, bu iç sokaklarda başka bir nevi köftecilere rastlıyoruz: Seyyar köfteciler. Sokaktan kalkan tozlarla bulanan bu köfteleri vatandaşlar yiyor. Onlar bunun tozunu görmüyorlarsa biz mani olmalıyız. Ana caddelerde ki köftecilerden evvel, iç sokaklardaki seyyar köfteciler kaldırılmalıdır.

İlkokul öğretmenlerinin kıdem zamları ödenecek

İstanbul ilk okul öğretmenlerinin şimdiye kadar verilemiyen kıdem zamlarının ve ayni zamanda barem dolayısile yeniden zam gören öğretmenlerin zamlarının ödenmesi için bütçede tasarruf yapılmıştır.

Bu tasarrufla ay başında öğretmenlerin istihkakları verilmeğe başlanacaktır.

—o—

Bir öldürmeğe teşebbüs davası

Bir müddet evvel Çarşıkapıda Ömer adında birisinin lokantasında eski bir kin yüzünden Ali Çavuş ile oğlu Mustafayı bıçakla yaralayan İbrahimin dün ikinci ağır cezada "öldürmeğe teşebbüs,, suçundan muhakemesi yapılmış, suçlu avukatı vasıtasile müdafaada bulunmuştur.

Suçlu vekili kısaca, asıl öldürmek isteyenin İbrahim olmayıp, Ali Çavuşla oğlu olduğunu, fakat İbrahimin daha tetik davranarak nefsini müdafaa ettiğini ileri sürmüş, muhakeme karar için başka bir güne bırakılmıştır.

Görüp düşündükçe:

Askere hediyeler

Başkalarının ihtirasları, başkalarının azğınlıkları, başkalarının zulümlerile parlıyan muharebe ateşi, halâ ve gittikçe hızlanarak yanıyor. Hiç bir taksirimiz yokken, biz de ister istemez silâh elde yaşamak, ordularımızı vatan kapılarında bekletmek zorunda kalıyoruz. Milyonluk kardeş yığınları, bugün hudutlarımıza dağılmış bulunuyorlar.

Onlar kışı karlar içinde geçirecekler. Gerçi devlet, askerine her şeyi vermiştir. Hiç bir şeye muhtaç değillerdir. Fakat hükûmetin verdikleri, vazife bakımından vermeğe mecbur olduklarıdır. Halbuki mangal kenarında, orduya karşı minneti duya duya örülen bir yün eldivenin, bir uzun konçlu yün çorabın manası, buna hiç benzemez.

Yarın, oküçük, değersiz hediyeler torbası bir koğuşta, bir yer altı siperinde, bir hudut kulesinde açılacak, dağıtılacak. Buzlu sular üstünde, karlı dağların sırtında bilene bilene gelen iniltili rüzgârlar arasında bir sıcacık elidven, bazen bir aslan pençesini donmaktan kurtaracak kadar büyük ve ehemmiyetli bir varlık olur.

Olmasa da, yine hediyenin değerine ket vurmaz. Çünkü her evden çıkan hediyede bir şefkat sıcaklığı sezilir. Sınır başında düşmana göğsünü siper eden kahraman, sınır gerisinde unutulmadığını görürse, döktüğü kana acımaz. Geriyi nankör görmemek, ileridekinin en büyük tesellisi ve mükâfatıdır.

Bir hediye torbasına herkes, kendi zevkine, dirayetine ve ruhunun derecesine göre neler koymaz! Büyük muharebelerde her hafta muntazaman orduda meçhul muhataplara binlerce mektup gönderilir, yüzlerini hiç görmemiş oldukları kimselere uzun sayfalar yazılırdı.

Gazetelerin verdikleri müjdeye göre, Parti teşkilâtı bu mübarek işi üzerine almışmış. Ya ev ev dolaşarak, hediyeleri kabul edecek, yahut merkez merkez, semt semt birikme yerleri kurulacaktır.

Bence kapı kapı dolaşma zahmetli de olsa, fayda bakımından daha uygun düşer. Bu kadar güzel ve hattâ mukaddes vazifelerden ise çekinip kaçınacak kimse yoktur. Herkesi verdiğinin yerine gittiğine emin edecek birtakım çareler de düşünülürse iyi olur. Meselâ hediyeyi alan, gönderene adını ve teşekkürünü bildiren bir tezkerecikle mukabele edebilir. Bölüklerde harcanacak küçük bir dikkat bu pek esaslı noktayı da karşılar. Vakit gelmiştir. Yarın kara kışla başbaşa kalacağız. Çabuk başlıyalım, erken bitirelim.

HAKKI SÜHA GEZGİN

MEMLEKETTE

Sivas haberleri

Sivas halkevi köycülük kolunun gezileri

Sıvas, (Hususî muhabirimizden) — **Şehrimiz halkevi köycülük kolundan bir kafile geçen hafta içinde merkeze bağlı Çelebiler, Aydoğmuş, Borazit, Çallı, Çöken, Serpincik köylerine kadar gitmiş oralarda köylü ile çok yakından temaslar yaparak 20 birinciteşrin pazar günü yapılacak nüfus sayımı esasları üzerind ekonuşmalarda bulunmuşlardır.**

Ayni zamanda köy ve köylünün sıhhî durumu etrafında da şümullü konuşmalar yapılmış aydınlatıcı fikirler verilerek geç vakit şehre dönülmüştür. Halkevimizin muhitteki bu faaliyeti köylülerimiz arasında memnuniyet ve sevinçle karşılanmıştır.

HALKEVİ TEMSİL KOLUNUN FAALİYETİ

Şehrimiz halkevi temsil kolu gençleri sık sık artan faaliyetlerine devam etmekte ve fırsat buldukça halkımıza istifadeli piyesler temsil etmektedirler.

Temsil kolu kış hazırlıklarına şimdiden büyük bir çalışma ile başlamışlardır.

ABDÜRRAHMAN NACİ ULAŞ OKULUNA TEBERRUDA BULUNDU

Değerli mebusumuz Abdürrahman Naci Demirağ, merkeze bağlı olan nahiyede yapılmakta bulunan Ulaş mektebinin bir an evvel ikmali için 200 lira teberruda bulunmuş, köylü tarafından bu teberru büyük bir memnuniyetle karşılanmıştır.

VALİ ANKRADAN DÖNDÜ

Ankarada vekâletlerle muhtelif memleket işleri etrafında temaslar yapmakta bulunan değerli valimiz Akif İyidoğan şehrimize dönmüşlerdir.

BUĞDAY ALIMI

Gerek vilâyet merkezinde ve gerekse Yıldızeli, Şarkışla, Kangal, kazalarındaki toprak mahsulleri ofisi köylüden buğday, arpa mübayaasına hararetle devam etmektedir.

Diğer taraftan son haftalar içinde piyasaya bol miktarda yapağı gelmeye başlamıştır. İstanbulda alıcılar hararetle mal aldıklarından müstahsil malını değerinde sattığından sevinç duymaktadır.

SEFERBERLİK MEMURUNA TAKDİRNAME VERİLDİ

Şehrimize geldiğindenberi sahasında büyük çalışma ve faaliyet gösteren vilâyet seferberlik memuru Salih Baturönlüye bu defa da tümen komutanlığı tarafından bir takdirname verilmiştir. *N. N.*

—o—

Trakyada nüfus sayımı hazırlıkları

Edirne, (Hususî) — **Edirnede nüfus sayımı hazırlıkları hararetle devam ediyor. Sayımda vazife alacak olan sayım memur ve kontrolörleri sayım mıntakalarındaki incelemelerini yapmışlar ve tasdikli cetvelleri belediyeye teslim etmişlerdir.**

Nüfus dairesi bu münasebetle geceleri dahi çalışmaktadır.

—o—

Kışlık zeriyata başlandı

Trakyada kışlık zeriyata başlanmıştır. Mevsimin müsait git-

(Lütfen sayfayı çeviriniz)

— 33 —

Devlet Kuşu

Aşk ve macera romanı

Yazan:
Moris dö Kobra

Çeviren:
Muzaffer Acar

— Oh.. Bütün bunların bana ne ifade ettiğini anlıyamazsınız..

— Heyhat, benim zavallı dostum.. Ben onları o kadar iyi anlıyorum ki!

Birdenbire başını çevirdi:

— Nasıl.. Siz bana "benim zavallı dostum mu" dediniz.. Demek doğru.. Şu halde size itimad edebilirim.. Oh bilseniz sizinle başbaşa kaldıktan sonra nasıl bir gece geçirdim. Bugün bütün gün neler hissettim. Dün gece yatakhanede sevincimden dansetmek, bugün atelyede şarkı söylemek, coşmak istiyordum.. Kendi kendime şöyle söyleniyordum: "Oh! Bu çok güzel bir şey idi.. Ben bir rüya gördüm. Bana elini uzatan hakikî bir insan değildi.. O şimdi uçtu.. Artık ben bir daha onu göremiyeceğim. Dün gece benim konuştuğum bir insan değil, bir şeytandı. Hayır, bir melekti o..

Muttasıl hissettiğim sevinç ve nihayet düştüğüm ümitsizlik beni o kadar harap etti ki..

— Artık bu akşam hiç bir şeyden bahsetmiyelim aziz dostum.. Derhal istirahat ediniz.. Yatağım.. İlk kâbussuz uykunuzun beşiği olacak.. Bana gelince.. Artık itimadınızı kazanmış olduğum için kendimi dünyanın en mesut insanı sayacağım.

* * *

Şefak, yere sermiş olduğum yatak üzerinde yattığım odayı açık eflâtun ışıklara boğdu. Saat altıda çalan kalk düdüğünün acı feryadı ile uyanmıştım. Dışarıdan aceleci adımların gürültüsünü duyuyordum. Oda komşum da kalktı, alelâcele giyindi.. Keskin bir düdük sesi duyuldu.. Aşağıda bekleyen gardiyan onu çağırıyordu. Çıktı, kapı kapandı.. Artık kendi odama girebilirim.. İçeriye girer girmez nazarlarım derhal bozulmuş yatağa doğru kayıyor.. Pijamam orada yorganın üzerinde.. Elimi uzatıp tutuyorum. Düşünmeden yaptığım insiyakî bir hareket.. Pijama hâlâ Madam Kabreranın vücudunun sıcaklığını taşıyor.. Yastığın üzerinde güzel başının bıraktığı çukurluk görünüyor.

Şimdi, beni fevkalâde alâkadar eden bir kadının az evveline kadar işgal etmiş olduğu dağınık yatak karşısında ayakta hareketsiz duruyorum.. Hastasını muayeneye hazırlanmış bir doktor gibi ayaktayım.. Fakat yatakta hasta yok.. Orada sadece arzu edilen bir vücudun izi var. Bu çözemediğim bir muammanın izi olacak..

Hattâ kendi kendime bu muammayı çözmeye hakikaten hevesli olup olmadığımı da soruyorum.. Bu muğlâk vaziyet hoşuma gidiyor.. Eğer neticede bana insan ihtiraslarının en güzeli temin olunsa belki de o zaman itiraz edecek: "Hayır, gecenin karanlığında bu ışığı istemiyorum.. Bırakın beni uçsuz bucaksız ormanda yolumu keşfedeyim".. diyeceğim..

Biz hâdiselerin üzerindeki tozu alır, sonra onu görmediğimizi söyleriz.. Pardon ben bunu görmek bile istemiyorum.

Yine bu sabah gördüğüm sadece, dağınık bir yatak üzerine atılmış bir pijamadan başka bir şey değildir... Acaba bu feci hâdiselerin mukaddemesi mi? Acaba komik veya feci bir romanın ilk parçası mı bu? Yoksa benim mağmum kalbime açılan bir tuzak mı?

Kapı vuruluyor. Hapishane müdürünün içeriye girdiğini görüyorum.

— Affedin beni Senyor Paterson, diyor. Kahvaltıyı biraz erken yapacağız.. Çünkü bugün doktor vizitesi var.. Fakat siz böyle erkenden kalkmışsınız..

Ve yatağı işaret edip gözünü kırparak ilâve ediyor:

— 102 numara gitmiş.. Sabah düdüğü baykuş ötüşü kadar soğuk, menfur değil mi?

— Ne yazık ki öyle general..

— Demek ki güzel mahkûm fevkalâde hoşunuza gidiyor.

— Neye saklıyayım, hakikaten çok hoşlanıyorum.

— On üç gün daha sabredin. O zaman tamamen sizin olacak.. Bu adadan ayrıldıktan sonra onu ne isterseniz yapabilirsiniz.

— Bu kadın normal hayata avdet ettiği zaman ona muhakkak yardım edeceğim..

— İşte asîl bir hareket Mösyö Paterson.. Her halde çok büyük bir iyilik yapmış olacaksınız..

Ve yılışık yılışık gülerek ilâve ediyor:

— Hem de mükemmel karşılığı olan bir iyi hareket.. Ben de diğerkâmlığı bu mânada anlarım.. Kızılhaç ve diğer emsali teşekküller mensupları tamamen düşmüş olanlara ufak yardımda bulunmak suretiyle kuru bir âlicenaplık gösterirler. Halbuki sizin çok pratik usulünüz var. Öyle ihtiyar düşkünlerin elinden tutmıyor, en iyi lokmayı intihap ediyorsunuz.. Sonra daha sofraya oturmadan da bir kere tadına bakıyorsunuz.. Aldanmak ihtimaliniz yok.. Doğrusu çok mükemmel bir usul Mösyö Paterson.. Fakat ben buraya ne için gelmiştim? Sizi aşağıda yemeğe beklediğimi söyliyecektim.

(Devamı var)

Sovyetler

Alman kıtalarının Romanyaya gönderileceğinden haberdar edilmemiş!

Moskova, 15 (A.A.) — Tas ajansı aşağıdaki tebliği neşretmektedir:

Danimarkalı Politiken gazetesi, Berlindeki muhabirinin bir haberini yaymaktadır. Bu habere göre, gûya Sovyet hükûmeti Alman kıtalarının Romanyaya gönderileceğinden, Romanyaya götürülen bu kıtaatın asker sayısından ve maksatlarından zamanında haberdar edilmiştir.

Politiken gazetesi muhabirinin verdiği bu haberin hakikate uygun olmadığını Tas ajansı beyana mezundur.

İngilterede lüks eşyaya yeni resim kondu

Londra, 15 (A.A.) — Avam kamarası, bugünkü toplantısına, 28 reye karşı 138 reyle lüks eşya ve alınmasa olabilir mallar üzerine resim koyan bir karar sureti kabul etmiştir.

Bu gibi malların satışından alınacak resim, toptan satış fiyatının yüzde 33.33 ne ve perakende satış fiyatının yüzde 24 üne tekabül edecektir.

Bu resim, mükellefin normal masraflarının takriben yüzde 14 ünü teşkil eden eşya ve mallara şamil bulunmakta, fakat gıdaî maddeler, kömür, petrol, tütün, içki, çocuk elbisesi, ayakkabı, ziraat makineleri ve âletleri, gaz, su ve elektrik bu resmin haricinde kalmaktadır.

Tas Ajansının bir tekzibi

Moskova, 15 (A.A.) — Tas ajansı aşağıdaki tebliği neşretmiştir:

Röyter ajansı, Almanyanın şarka doğru yayılması meselesine mütedair olarak halen İngiltere, Türkiye, Sovyetler birliği, Yugoslavya ve Yunanistan arasında müzakereler cereyan etmekte olduğu hakkında Deyli Telgraf gazetesi bir haber neşretmitir.

Tass ajansı Deyli Telgraf gazetesinin uydurması olan bu haberin hakikate uygun olmadığını beyana mezundur.

Amerika filosu Pasifikte manevralar yapıyor

Vaşington, 15 (A.A.) — Amerika filosunun Pasifik denizindeki manevraları devam etmektedir.

Diğer Amerika gemilerinin manevralara iştirak etmek üzere bugün Havaiden hareket edeceği bildirilmektedir.

Fransa Siyamın isteklerini reddetti

Vişi, 15 (A.A.) — Fransız hükûmeti, dün akşam neşrettiği bir beyannamede, Siyam hükûmeti tarafından ileri sürülen arazi taleplerini katî surette reddetmektedir.

Beyannamede, Fransız hükûmetinin 12 haziranda hazırlanmış olan Fransız - Siyam ademi tecavüz paktının imzasına amade bulunduğu ilâve edilmektedir.

---

mesinden köylü nadaslarını hazırlamaktadır. Geçen seneye ait harmanlar da tamamen anbarlara kaldırılmıştır.

Diğer taraftan umumî müfettişlik ziraat müşaviri Şevket Arının riyasetindeki heyet Çorlu ve havalisinde Ziraat Bankası adına buğday mübayaasına devam etmektedir.

Öğrendiğime göre, şimdiye kadar bu buğdaylardan tohumluk olarak Keşan, Uzunköprü, ve Meriç kazaları çiftçilerine 350 ton tevzi edilmiştir.

Şimdi aldığım bir habere göre, 350 ton kadar tohumluk Sultançiftlik ve Ereğli yolu ile İpsalaya da gönderilmiştir.

* Alpullu şeker fabrikasının 940 kampanya müddeti bugünlerde sona ermek üzeredir.

Bu seneki pancar mahsulünün çokluğu ve fabrikanın pancar fiyatlarında yaptığı zam köylüyü çok sevindirmiştir.

* Edirne belediyesine ait mezbaha ve buz fabrikasının inşaatının biran evvel ikmali için belediye meclisi dün bir toplantı yapmış ve bu hususun temini için mühim kararlar almıştır.

Meclisin mutad toplantılarına önümüzdeki ay içinde başlanacaktır.

Akdenizdeki muharebe nasıl oldu

(Baş tarafı 1 incide)

şarkisinde 679 tonilâto hacminde Airone tipinde üç İtalyan torpido muhribile temas tesis etmiştir. Ajax, derhal muharebeye girişmiş ve İtalyan torpido muhriplerinden ikisi hemen derhal batırılmıştır.

Bu çarpışmadan biraz sonra, Ajax, bir ağır kruvazör ve dört torpido muhribinden mürekkep bir düşman kuvveti görmüştür. Ajax, düşmanla muharebeye tutuşmuş, ve düşman torpido muhriplerinden birisini hasara uğratmaya muvaffak olmuştur. Düşman kuvvetinin geri kalan kısmı, karanlıkta kaçmıştır.

Ajax'ın külliyetli düşman kuvveti ile temasta olduğunu sanan York kruvazörü yardıma gelmiş, fakat bu gece düşmanla hiç bir yeni temas tesis olunmamıştır.

Hasara uğramış bulunan düşman torpido muhribinin kendisinin yardımına koşan diğer bir İtalyan torpido muhribi tarafından çekilmekte olduğu, donanma tayyarelerinin yardımı ile ertesi günü şafakla beraber müşahede edilmiştir. Ajax'ın bu civarda gözükmesi ile beraber, yardıma gelmiş olan torpido muhribi, yaralı torpido muhribini olduğu yerde bırakarak ve duman arkasında gizlenerek bütün süratiyle Sicilyaya doğru kaçmıştır. O zaman, hasara uğramış bulunan torpido muhribinin, 1620 tonilâto hacminde son sınıf büyük bir İtalyan torpido muhripleri sınıfına mensup Artagliere torpido muhribi olduğu anlaşılmıştır.

Biraz sonra York hâdise mahalline gelmiş ve Artaglierenin mürettebatı derhal gemilerini terke başlamıştır. Kuvvetlerimiz, geminin terki için yarım saat mühlet vermiş ve bu mühleti müteakip, top ateşi ile düşman torpido muhribini batırmıştır. York, İtalyan torpido muhribinden kurtulan mürettebatın içinde bulundukları tahlisiye sandalları ile sallara ilâve olmak üzere denize sallar indirmiş ve ticaret tulü mevci üzerinden bir İtalyan telsiz istasyonuna Artagliere mürettebatından kurtulanların bulundukları yeri telsible bildirmiştir.

Bu hareket, bu telsiz mesajının İngiliz kuvvetlerinin mevkiini tehlikeye koymasına rağmen yapılmıştır. Hava güzeldi ve Sicilya pek uzak değildi. 19 Temmuzda Bartolomeo İtalyan kruvazörü batırıldığı zaman, torpido muhriplerimiz tahlis hareketlerine iştirâk etmişler, fakat bu esnada İtalyan tayyareleri tarafından bombardıman edilmişlerdi. Bu keyfiyet, gemiler tarafından İtalyan torpido muhribinden kurtulanların emniyeti için her hangi diğer tedbirler alınmasını imkânsız bir hale sokmuştur.

Diğer taraftan, muvaffakiyetle tetevvüç eden bu cesaretli hareketler yapılırken, İtalyan hava kuvvetlerinin ve bir İtalyan denizaltı gemisinin yakınlarda bulunduğu biliniyordu.

Ajax'da ancak bir kaç kişi ölmüş ve yaralanmıştır. Ajaxdaki hasarlar, sathidir ve su kesiminin üstündedir. Bu hasarlar, Ajaxısn muharebe kabiliyetini hiç bir suretle azaltacak mahiyette değildir. Ölenlerin yakın akrabaları, mümkün olduğu kadar çabuk, ölüm vakasından haberdar edilecektir. Yorkda ise hiç bir hasar ve telefat yoktur.

Bu harekât, iki küçük ve bir büyük İtalyan torpido muhribinin kaybını kabul etmekle beraber pek muhtemel olarak Neptune tipinden bir İngiliz kruvazörünün batırılmış olduğunu bildiren İtalyan başkumandanlığının tebliğinin bahis mevzuu ettiği harekâttır.

Hafif kuvvetlerimizle düşmanın hafif kuvvetleri arasında vukua gelen bu çarpışmalardan sonra, filomuz, düşman tayyarelerinin dört saat süren hücumlarına maruz kalmıştır.

İtalyan başkumandanlığının tebliği, bu hücumlar neticesinde, tayyare gemilerimizden bir tanesinin ve ağır kruvazörlerimizden bir tanesinin hasara uğradığını iddia etmiştir. Fakat, hakikatte, gemilerimizden hiç birisinde hiç bir hasar veya telefat vukua gelmemiştir. Donanma avcı tayyarelerimiz, ve hava dafi toplarımız, dört düşman tayyaresini muhakkak ve ayrıca iki düşman tayyaresini pek muhtemel olarak düşürmüştür. Bizim tayyarelerimizden kayıp yoktur.

13 Teşrinievvel gecesi, donanma hava kuvvetlerine mensup tayyarelerimiz, ön iki adada Lage limanına baskın halinde hücum etmişlerdir. Kışlalara, atelyelere, hangarlara ve bir petrol deposuna isabetler vaki olmuş ve buralarda yangınlar çıkarılmıştır. Tayyarelerimizin hepsi, bu hücumdan salimen dönmüşlerdir.

Denizaltı gemilerimiz de Akdenizde muvaffakiyetler kaydetmişlerdir. Denizaltı gemilerimizden bir tanesi, Cenova açıklarında motorbotlar himayesinde seyreden beş bin tonilâtoluk silâhlı bir ticaret gemisini ve Yado limanında 3000 tonilâtoluk diğer bir ticaret gemisini batırmıştır. Diğer bir denizaltı gemimiz, Napoli açıklarında 3000 tonilâto hacminde bir düşman iaşe gemisini, üçüncü bir denizaltı gemimiz de Bingazi açıklarında 8000 tonilâtoluk bir düşman iaşe gemisini batırmıştır.

12/13 Teşrinievvel gecesi, deniz cüzütamlarımız, İngiliz hava kuvvetleri ile işbirliği halinde Sidi Barrani'de düşman asker tahaşşütlerini de muvaffakiyetle bombardıman etmiştir.

Sovyet kıtaları

(Baş tarafı 1 incide)

eylemişler ise de bu beyanat haricinde kıtaatın taarruzî mahiyetle arttırılmasının Moskovada aksülâmel tevlid edeceği söylenmektedir.

İntelligence mahallî servisleri, Romanyadaki "Alman heyetinin gittikçe kabarmakta" olduğunun pekâlâ farkına varmaktadırlar.

Bu heyet, bidayette Bükreş civarındaki başlıca şimendifer merkezleri ile petrol sahalarının en ziyade tecavüze maruz kalabilecek kıtaları etrafında zarurî ihtiyat tedbirleri alacak bir müfrezeden ibaret idi. Fakat Sovyet makamatı, daha şimdiden Romanya hududunun öte tarafında tahşit edilmiş 20 Alman fırkasının mevcudiyetinden haberdardırlar. Fakat bunun, kıtaatın manevrasından başka birşey olmadığını söylemektedirler.

Diğer taraftan Sovyet cüzütamlarının cenuba doğru ilerlemiş Tuna deltasında kâin Chilea'yı geçmiş ve Sulina'ya varmış oldukları bildirilmektedir.

Bu cüzütamların Tuna havzasının cenup müntehasına kadar inmesi muhtemel görülmektedir.

Kalas yakınında Alman cüzütamları ile Sovyet cüzütamları arasında çıkan hâdiseler dolayısile Ruslar, nehir filosunu 4 monitor ile takviye etmişlerdir. Rusların bu mıntakada 12 müsellâh gemileri vardır. Kalas'ın 20 mil aşağısında kâin Reni'de ise ağır topçu bataryaları yerleştirilmiştir.

Mahallî matbuat, Fransız gazetelerinden uzun iktibaslarda bulunmuştur. Fransız gazeteleri, Sovyet Rusyanın kendi menafii doğrudan doğruya tehlikeye maruz kalmadıkça hareket geçmeğe mütemayil olmamakla beraber, Balkan vakayiini dikkatle takip etmekte olduğuna işaret etmektedirler.

Londra, 15 (A.A.) — Röyter ajansının diplomatik muharriri yazıyor:

Londranın salâhiyetli mahfillerinde söylendiğine göre, son 24 saat içinde Londra ile Bükreş arasında muhabere daha iyi temin edilebilmektedir.

Dündenberi vaziyet değişmemiştir. İngilterenin Bükreş elçisi Sir Reginald Hoarein geri çağırılması meselesine gelince, öyle anlaşılıyor ki, İngiliz elçisi münasip göreceği her türlü kararı almakta serbest bırakılmıştır.

Petrol kuyuları yangınlarına, Sovyet kıtaatının harekette bulunduğuna ve Türkiye büyük elçisinin Amerika Birleşik devletleri ve Sovyet büyük elçilerile görüştüğüne dair bazı haberler gelmektedir. Londrada bu haberleri teyit edecek malûmat yoktur.

Bununla beraber, şurası kaydediliyor ki, bu gibi haberler ihtirazla karşılanmaktadır.

ROMANYAYA GELEN ALMAN PİLOTLARI

Bükreş, 15 (A.A.) — Röyter:

Dün Bükreşe 60 Alman pilotu gelmiştir.

Bükreş, 15 (A.A.) — Rador ajansı bildiriyor:

Bir Sovyet destroyerinin bir Romen gemisini batırmış olduğuna dair Amerikan ve İngiliz radyolarının verdiği haberler, tekzip edilmektedir.

Bükreş, 15 (A.A.) — Resmî bir tebliğe göre, dün Baicoi petrol bölgesinde çıkan yangının vukua getirdiği hasar 3 ilâ 4 milyon ley olarak tahmin edilmektedir.

Bükreş, 15 (A.A.) — Bu ayın başında Demir Muhafızlar tarafından tevkif edilmiş olan bir İngiliz petrol şirketi memurlarından Miller, pazar günü serbest bırakılmış ve dün Romanyayı terkeylemiştir.

Valinin şehirdeki tetkikleri

Vali ve belediye reisi doktor Lûtfi Kırdar, dün mezbahada, darülâcezede tetkikler yapmış, dönüşte Sütlüce - Halıcıoğlu - Hasköy - Kasımpaşa sahil yolunu gözden geçirmiştir.

Bu yol halihazır vaziyetile bozuktur. Bazı istimlâkler yapıldıktan ve yollar da tamir olunduktan sonra Beyoğlu - Hürriyetiebediye - Mezbaha yoluna nazaran yedi kilometre kısadır. Sahil yolunun açılması muvafık görülmüştür. Yakında faaliyete geçilecektir.

Vali, pazar günü de Yakacığa gitmiş, buranın imar planı üzerinde meşgul olmuştur. Yakacıkta çınar ağacının önündeki evler istimlâk edilecek, Ayazmaya giden yol yapılacak, bir de köy parkı inşa olunacaktır. Yakacık yolu, asfalt olarak inşa edilmekte idi. Bu yol yakında bitecektir. Vaziyet düzelince belediye Yakacıkta bir de otel yapacaktır.

Vali Beyazıt - Koska yolu ile Aksarayda yeniden yapılmakta olan parkı da tetkik etmiştir.

Taksim - Harbiye arasındaki asfalt yol inşaatını da her gün gözden geçirmektedir. Bu yolun sol tarafı yarından itibaren nakil vasıtalarının geliş gidişlerine açılacaktır.

Sağ tarafının asfalt inşaatı bu müddet zarfında bitirilecektir.

Dolmabahçede stadyom inşa edilecek saha da temizlenmektedir. Has ahırların duvarları tamamen yıkılmıştır. Saha temizlenecek, vaziyet müsait olunca inşaata başlanacaktır.

Etimesut kampındaki tören

(Baş tarafı 1 incide)

siyasetleri ve tedbirli hareketlerinin neticesidir. Fakat gittikçe âlemşumûl bir mahiyet iktisap eden hâdisat içinde bizim bu bahtiyarlıkta kalacağımızı kimse iddia edemez. Bunun için, bugünkü çalışmalarımızı on misline çıkarmak bizim için bir zaruret olmuştur. Bu aziz millet, bu güzel vatan hepimizden bu çalışmayı, böyle bir çalışmayı beklemektedir. Eğer bu ölçüde çalışacak olursak, teneffüs ettiğimiz bu temiz hava daima aşılmaz bir kale halinde kalacaktır.

Tayyareciler,

Havacılık dürüst bir mesai, sağlam bir vücut, iyi bir karakter, temiz ve tükenmez bir enerji istiyen bir meslektir. Her birinizi bir hava kahramanı olarak göreceğime şüphem yoktur. Çalışmalarınızda daima muvaffak olmanızı dilerken ilk havacılık feyzini aldığımız Türk Hava Kurumu yuvalarını unutmamanızı da sizlerden rica ederim.„

Hava Kurumunun Etimesuttaki mektep ve fabrikalarını, hangarlarını gezen gazeteciler tanımış oldukları genç Türk uçucularında gördükleri şevk ve heyecandan ve tesislerin mükemmeliyetinden pek çok memnun ve mütehassis olmuşlardır.

Sovyetlerin bitaraflık siyaseti

(Baş tarafı 1 incide)

Balkanlardaki son hâdiselerin inkişafına gelince, söz söylemeğe mezun resmî şahsiyetler, matbuat mümessilleriyle yaptıkları görüşmelerde, çok ihtiyatlı davranarak Nevyorkun "Alman kıtaatı Romanyaya gelmiştir„ metinli telgrafını tekrar etmekle iktifa eylemişlerdir.

Maamafih Sovyet birliği Balkanlarla ve bilhassa Tuna meselelerile alâkadar bulunmaktadır. Bunun da "Tuna üzerindeki seyrüsefere müteallik beynelmilel nizamatta yapılacak tadilâtın Sovyet Rusyayı bigâne bırakmadığını„ bildiren ve 17 eylûlde Almanyaya tevdi olunan notası ile isbat etmiştir.

Sovyet matbuatı, B. Ruzveltin Daytonda söylemiş olduğu nutku da neşreylemiştir.

İspartada ölen bir vatandaşın teberruu

İsparta, 15 (A.A.) — Şehrimizde 85 yaşlarında Ömer Aşıl taş adında hayırsever bir vatandaş ölümünden üç gün önce yapmış olduğu vasiyetle mevcut parasından elli lira hava kurumuna, 50 lira Kızılay cemiyetine, 50 lira memleket hastanesine, 50 lira da mahallesindeki köprünün tamirine terkeylemiş ve bu paralar alâkalı teşekküllere verilmiştir.

Üçüzlü pakta Amerikanın cevabı

Taymise göre pakt Amerikayı kızdırdı

Londra, 15 (A.A.) — Taymis gazetesi Japonyanın, Italya - Almanya - Japonya anlaşmasının akdi neticesindeki hattı hareketine dair çok mühim bir makale neşretmiştir.

Taymis diyor ki:

Amerikayı korkutmak gayesile aktedilmiş olan bu pakt onu bilâkis kızdırmıştır.

Japonya bu paktı Çankayşeki mağlûp etmek maksadile akdetmiştir, ve fakat hiçbir netice hasıl olmamıştır. Zira Çankayşek mücadeleye devam ettiği gibi, Japonya Amerikayı da korkutamamıştır.

Cumhurreisi Ruzvelt, paktın Amerika efkârıumumiyesinde hiç bir tesir yapmadığını söylemiştir. Ruzvelt Amerikalıların ekseriyetinin kendisiyle mutabık olduğundan emin bulunmasaydı beyanatında bu kadar şiddetli bir lisan kullanmağa asla cesaret edemezdi. Bununla beraber Ruzveltin beyanatı üç taraflı pakta verilen tek cevap değildir. Amerikanın atlas ve Pasifik denizilerinde almakta olduğu tekviye tedbirleri diğer bir mukabeledir.

İngiltere ise bu pakta, 17 teşrinievvelde yani iki gün sonra Birmanya yolunu açacağını bildirmek suretile cevap vermiş bulunmaktadır.

Berlin yine bombalandı

(Baş tarafı 1 incide)

lunan arazideki başka hedefleri yeniden vurmuştur.

Berlinde birçok mühim askerî hedefler muvaffakıyetle bombardıman edilmiştir.

Stettin, Dohlen, Rotha, Magdeburg, ve Meisburgdaki petrol depolarına da taarruzlar yapılmıştır. Stettine yapılan taarruz bilhassa tesirli olmuştur.

Kuvvetli bir bombardıman filomuz Havre hücum etmiştir. Orada çıkan yangınlara ve vukubulan infilâklara bakılırsa fev kalâde tahribat yapılmıştır.

Havanın fenalığı dolayısile ilk hedeflerini tayin edemiyen başka tayyarelerimiz Hamburg da, Emdende ve Helderdeki deniz tezgâhlarını, Göttingen, Leingen ve Hanovrede demiryollarını ve birçok fabrika ve tayyare meydanlarını bombalamışlardır.

Sahil müdafaasının dünkü gün yaptığı keşif uçuşlarından ve bu geniş harekâttan ancak dört tayyaremiz üslerine dönmemiştir.

Şerburg harabe halinde

Londra, 15 (A.A.) — Fransız gazeteleri İngiliz tayyarelerinin son üç gün zarfında Fransanın Manş sahillerinde çok büyük hasarlar tevlit ettiğini teslim ediyorlar.

Bir gazete, Şerburga yapılan deniz taarruzu esnasında İngiliz gemilerinin sahil bataryalarının şiddetli ateşine rağmen sahile yaklaştıklarını bildirmektedir. Bu gazeteye göre, Şerburg limanı artık bir yığın harabeden başka bir şey değildir.

Diğer bir Fransız gazetesine göre de, İngiliz tayyareleri Bulon ve Dünkerkte de hasarat vukua getirmişlerdir.

Dün akşamki yangın

Dün akşam Çakmakçılarda Sinayanın muşamba atelyesinde bir yangın olmuş, atelyenin bir kısmı yanmıştır. Alevleri gören işçilerden Kiryako da 15 metre yükseklikten sokağa atlamış, vücudünün muhtelif yerlerinden yaralanarak hastahaneye kaldırılmıştır.

Dün 9 Alman tayyaresi düşürüldü

(Baş tarafı 1 incide)

man tayyareleri İngiltereye bir kaç hücum yapmıştır.

Saat 9 da yapılan birinci hücumda bazı bombardıman tayyareleri de sahili aşmış ve bunlardan birkaçı Londraya kadar gelebilmiştir.

Londranın cenup ve şark mıntakalarına bir miktar bomba düşmüştür. Hasar ağır değildir. Ölü ve yaralı miktarı azdır.

Diğer bazı yerlere de birkaç bomba atılmış ise de, alman haberlere göre, hiçbir ciddî hasar vukua gelmemiştir.

Pazartesi gününü salı gününe bağlayan gece hücumları esnasında bir bomba, Londra belediyesinin bir mahallede şoseyi delmiş ve bir sığınağın tavanını yarmıştır. Maalesef, bu bomba, bazı esas su borularını da delmiş olduğu için bir seylâp husule gelmiştir.

Karanlıkta, birçok kimsenin ölmesinden korkulmuştur. Fakat şimdi öğrenildiğine göre, fena şeraite rağmen, bu sığınakta bulunanlar, muntazam surette dışarı çıkmışlardır.

Bu sebepten dolayı ölen ve yaralananların umumî miktarı fazla değildir.

Saat 17,30 a kadar alman haberlere göre, bugünkü harekât esnasında dokuz düşman tayyaresi düşürülmüştür. Avcı tayyarelerimizden on tanesi kayıptır.

Londra, 15 (A.A.) — Uzun menzilli İngiliz topları, bugün öğleden biraz sonra Manşın ötesine bir çok obüs atmışlardır. Sis, İngiliz sahilinde bulunan seyircilerin, topçuların nişan aldıkları hedefi görmelerine mani olmuştur.

Sovyetlerle Amerika arasında

(Baş tarafı 1 incide)

birinin bildirdiğine göre, Sovyetler Birliği büyük elçisi B. Umanski ile Amerika Birleşik devletleri hariciye müsteşarı Summer Vels, son zamanlarda hemen her gün görüşmelerde bulunmuşlardır.

Associated Press muhabiri, bu haberi verdikten sonra diyor ki:

Salâhiyettar mahfillerde teberüz ettirildiğine göre, iki millet arasındaki gerginlikten doğan bazı sinirletici meselelerin halli için bir formülü ihtiva eden bazı esas prensipler üzerinde bir anlaşma vukua gelmiştir. İyi haber alan resmî mahfiller, görüşmelerin ekonomik ve ticarî meselelere inhisar etmis olduğunu tebarüz ettirmektedir.

Avustralya Başvekilinin beyanatı

Sidney, 15 (A.A.) — Avustralya başvekili Menzi, dün akşam söylediği bir nutukta şöyle demiştir:

"— Japonya ile Avustralya arasında şimdiye kadar harp olmamıştır ve bundan böyle de olmamasını temenni ederim. Fakat ümit ederim ki Avustralyanın İngiltereden ayrılacağı veya seyirci kalacağı zannedilmiyecektir. Pasifikte barış istiyoruz. Fakat garip şeyler cereyan ettiğini görüyoruz.

Önümüzdeki aylar zarfında silâh imalâtı o derece terakki kaydedecektir ki, hiçbir devlet Avustralyayı istilâya teşebbüs edemiyecektir.

Bu Akşam
MELEK
Sinemasında
NEŞ'E - EĞLENCE
ZEVK - İNCELİK
ve sonsuz bir kahkaha şaheseri
KUYRUKLU YILDIZ
Fransızca Sözlü — Baş Rollerde :
Robert Young - Mary Astor - Frank Morgan
Ayrıca: Yeni FOKS DÜNYA haberleri
DİKKAT : Bu gece için Loca kalmamıştır. Numaralı koltuklar bu sabahtan aldırılmalıdır. Tel.: 40868

KOCA YUSUF

Yazan: İSKENDER F. SERTELLİ

Ben senin yerinde olsaydım bu herifle güreşmezdim

— 34 —

Onlar da biribirlerile şakalaşıyorlardı. Yusufun bu kır kahvesinde oturduğunu Servet Bey den başka hemen hemen hiç kimse görmemiş gibiydi.

Servet Bey onun nereye gittiğini uzaktan gözile takip ettiği için, Yusuf buraya oturur oturmaz peşinden gitmişti.

Yusuf, tanımadığı bu misafire:

— Buyurun beyim... konuşalım.

Dedi ve kahveciye seslendi:

— Oğlum.. Beyefendiye zarif bir kahve yap!

Servet Bey, Yusufun çok terbiyeli bir adam olduğunu Cafer Beyin köşkünde öğrenmişti.

— Ben güreş meraklısıyım, Yusuf pehlivan! Dedi, ara sıra güreşlere gitmek fırsatı düştükçe, işimi yoluna koyar ve kaçarım. Malûm ya, biz saraydan her zaman kolay kolay çıkamayız. Fakat, güreşi duyunca sabredemem. Bugün buraya gelişim de bir tesadüf eseridir. Dün saray hademelerinden biri: "Beyim, yarın Yakacıkta meşhur başpehlivanlar güreşi varmış. Duymadınız mı?" dedi. Bir şeyden haberim yoktu. Hemen izin aldım, dolmalar, börekler yapıldı. Çoluğu, çocuğu toparladım, bu sabah erkenden buraya geldik. Şuna buna soruşturdum.. Kara Sait, Sarıyerli İzzet, Çanakkaleli Mehmet pehlivanlarla Yusuf pehlivan güreşecek dediler. Baştan ikisini şöyle bir çırpıda sildim. Çanakkaleli ile senin güreşini seyretmek istiyordum. Bizi iki saat oyaladılar. Nihayet, meydan da senden başka kimseyi göremedim. Hiç olmazsa Çanakkaleli gelmiş olsaydı, bari onunla olsun ciddi bir güreş yapardınız! Çok canım sıkıldı doğrusu bugünkü güreşe...

Yusuf bu sözleri dinlerken, beyninden yıldırımla vurulmuş gibi sersemlemişti.

— Hakkın var, Beyim! dedi. Beni de Çanakkaleli ile güreşmek üzere çağırdılar. Karşıma kimler çıktığını gördünüz! Nedim Beyin hatırı olmasaydı, yarı yolda bırakıp, kisbeti kafalarına fırlatarak meydandan uzaklaşacaktım. Müşterileri düşündüm.. Yalvardılar, kandırdılar ve zorla meydana çıkardılar. Aleme rezil oldum. Yarın, ötede beride: "Yusuf, sen ne yapmışsın? Başpehlivan diye ortaya çıkan bir takım zırtapozlarla güreşerek, onları yenmişsin!,, diyecekler diye düşündükçe beynim zonkluyor. Siz benim yerimde olsaydınız, ne yapardınız, beyim?

— Ben senin yerinde olsaydım, bu heriflerle güreşmezdim. Ve yer sahibini müşterilere karşı rezil, kepaze ederek, pehlivanlığın şerefini korurdum. Sen bunu yapmadın.. Yapamazdın! Çünkü yüzün tutmazdı... Yumuşak huyluluğun, saygın buna maniydi. Hasılı çok fena oldu, Yusuf Pehlivan! Bu herifleri tekrar şımarttın.. Yarın, dediğin gibi, şurada burada: (Biz, Yakacıkta Yusuf pehlivanla güreştik) diye övünecekler. Halbuki onlar, senin papucun olamazlar, Yusuf pehlivan!

Yusuf hiddetinden kızarıyor, morarıyor, dişlerini gıcırdatarak bağırmak istiyordu. Fakat, Servet Beyin sözlerini doğru ve samimî bulduğu için susuyor, hepsini kabul etmiş gibi görünüyordu.

— Dedim ya, beyim! Bir kere düşürdüler beni bu tuzağa. Bir daha kim uğrar buralara?

Servet Bey bundan sonra başka bir bahse geçerek:

— Sen Avrupaya niçin gitmiyorsun, Yusuf pehlivan? Dedi. Benim bir Fransız dostum vardı, geçenlerde Paristen geldi. Ailece konuşuruz onlarla. Bir gün bana Paristeki cihan pehlivanlarından bahsetti ve: "Sizin başpehlivanlarınız Parise gitseler, çok para kazanırlar. Neden gitmiyorlar?,, diye sordu. Verecek cevap bulamadım. Birdenbire sen aklıma geldin. Eğer Parise gitsen, Türk pehlivanlığını ve Türkün kuvvetini yabancı illerde de tanıtırsın, Yusuf pehlivan! Bunu ancak — bugsnkü pehlivanlarımız için de — sen yapabilirsin!

Yusuf, Servet Beyle konuşmaktan zevk duymağa başlamıştı. Ona ilk defa Avrupaya gitmeyi Servet Bey tavsiye ediyordu.

— Siz çok temiz yürekli bir zatsınız, Beyefendi! Avrupaya gitmek aklımdan geçmez ama, bir götüren olsa, gitmemezlik de etmem. Çünkü, ben de duyuyorum: Bizim orta sikletli pehlivanlarımızın bile yeneceği öyle pehlivanlar varmış ki, bunlar ağır siklet şampiyonu olarak dünyaya meydan okuyorlarmış. Hele Pariste Pol mu, Mol mu nedir o? Bir meşhur pehlivan varmış. Birisi bana: "Onunla Çanakkaleli Mehmet, yahut Baymdırlı bile güreşir ve evel allah hakkından gelir!" dedi. Halbuki ben, bu saydıklarımın sırtını kaç kere yere getirdim.

— Haydi gel, şu meseleyi bizim Fransız dosta açayım da seni Parise göndermeğe teşebbüs etsin.

Yusuf birdenbire kaşlarını kaldırarak:

— Yoook, beyim, dedi, ben kâfirlerin arasına, bilmediğim memleketlere gidemem. Ben isti yorum ki, pehlivanlık kendi memleketimde ilerlesin.. Müteaddit pehlivanlarımızı teşvik denler çoğalsın..

Fazla konuşamadılar.

Yedi, sekiz yaşlarında bir erkek çocuk, uzaktan:

— Beybaba.. Beybaba... seni arıyoruz... Neredesin?

Diye bağırarak geliyordu. Servet Bey:

— Beni arıyorlar, dedi, kalkıp gideyim. Başka zaman yine görüşürüz inşallah.

— İnşallah Beyim. Çok memnun oldum görüştüğümüze.

Servet Bey kahveden ayrılırken, şu sözleri de ilâve etti:

(Devamı var)

Genç kızları fuhşa teşvik eden biri yakalandı

Beyoğlunda da iki dans salonu basıldı

Ahlâk zabıtası evvelki gün, bir müddettenberi Beşiktaşta Gayrettepede oturan İbrahim Hakkı adında birinin 15 — 16 yaşındaki kızları fuhşa teşvik ettiğini ve evini bir randevu mahalli olarak kullandığını haber almış ve dün anî olarak evde bir araştırma yapmıştır.

İki büyük oda ve geniş bir salondan ibaret bulunan evde 16 yaşında Ayşe adında bir genç kız, yarı çıplak olarak bulunmuş, diğer odada da gene küçük yaşta bir kadınla bir erkek münasebetsiz vaziyette görülmüştür.

Kızlar muayeneye sevkolunmuş, İbrahim Hakkı yakalanarak adliyeye teslim olunmuş, ev mühürlenmiştir.

İbrahim Hakkının bu şekilde baştan çıkardığı küçük yaşta daha birçok kız bulunduğu anlaşılmış, bunların isim ve adreslerinin tesbitine başlanmıştır.

Bundan başka evvelki gece Beyoğlunda umumî bir kontrol yapılmış, eski (Ova), yeni (Gardon) dans salonunda otuz kadar kadın ve erkeği münasebetsiz vaziyetlerde yakalamışlardır.

Kadınlar muayene sevkedilmiş, dans salonunun sahibi hakkında tahkikata başlanmıştır.

RADYO

16.10.940 Çarşamba

8.00: Program ve memleket saat ayarı, 8.03: Müzik: Hafif program (Pl.) 8.15: Ajans haberleri, 8.30: Müzik programının devamı (Pl.) 8.50/9.00 Ev kadını — Yemek listesi, 12.30 Program ve memleket saat ayarı, 12.33: Müzik: Fasıl heyeti, 12.50: Ajans haberleri, 13.05: Müzik: Fasıl heyeti, programının devamı. 13.20/14.00: Müzik: 18.00: Program ve memleket saat ayarı, 18.03: Konuşma, 18.30: Konuşma (Dış politika hâdiseleri), 18.45: Çocuk saati, 19.15: Çocuklar için müzik, 19.30: Memleket saat ayarı ve Ajans haberleri, 19.45: Müzik: Radyo incesaz heyeti, 20.15: Radyo gazetesi, 20.45: Müzik: Geçit konseri, 21.10: Konuşma (Yeni zamanlarda opera), 21.25: Müzik: Semai ve şarkılar, 21.45: Müzik: 22.30 Memleket saat ayarı, Ajans haberleri, 22.45: Müzik: Cazband (Pl.) 23.25/23.30: Yarınki program ve kapanış.

Konferans ve temsil

Eminönü halkevinden:

(Bu akşam) saat 21 de Cağaloğlundaki salonumuzda halkevi reisi Yavuz Abadan tarafından bir konferans verilecek ve temsil şubemiz (Ateş) piyesini temsil edecektir. Gelmek istiyenlerin davetiyelerini büromuzdan almaları rica olunur.

Sinema ve tiyatrolar

Şehir Tiyatrosu

Bu akşam 20,30 da Tepebaşı Dram kısmında **Otello**

Komedi kısmında akşam 20,30 da **Yalı uşağı**

Raşit Rıza Tiyatrosu

Halide Pişkin beraber 16 B. teşrin çarşamba günü akşamı. Beyazıtta, Marmara sinemismda **"Karmakarışık"** vodvil 3 perde

Beyoğlu Halk Sineması

Bugün 13 de 3 film birden:
1 — Tarzanın intikamı; türkçe,
2 — Gangsterler karşıkarşıya,
3 — Kahraman süvariler.

TAKVİM	Çarşamb. 16 İ.Teş.	Perşemb. 17 İ.Teş.
	14 Ramazan	15 Ramazan
	Hızır: 164	Hızır: 165

Vakitler	Vasati	Ezani	Vasati	Ezani
Güneşin doğuşu	6.13	12.43	6.14	12.46
Öğle	12.00	6.31	11.58	6.32
İkindi	15.04	9.35	15.03	9.36
Akşam	17.28	12.00	17.27	12.00
Yatsı	19.01	1.31	18.59	1.31
İmsak	4.34	11.05	4.35	11.10

BEYKOZ KÖYLERİNDE BİR GEZİNTİNİN HİKÂYESİ

Mizancı Murad'ın Ahmed Mithat'a verdiği kitab — 26

Ahmed Midhad Serdaroğlu çiftliğinde

Beykozdan ve Ahmed Mithat Merhumun çiftliğinden başlanarak Irva — İzzetpaşa çiftliği — Hüseyinli — Ömerli — Taşdelen — Anadoluhisar istikametinde yapılan gezintinin Murad Bey kalemiyle yazılmış hikâyesini, Ahmed Mithat'ın ondan evvel yine bu taraflarm kır hayatı için yazdığı bir yazı ile tamamlıyacağız.

Ahmed Mithat bu güzel yazısına (Temmuzda iki mebit) adını vermiştir; mebit, bitutetden, gençlenecek yer demek.

Yazı, iki mektuptan teşekkül ediyor: Biri İstanbulda bir dostundan aldığı bir mektup. Bu mektup:

(Bahtiyarsın, azizim Ahmed Midhat, bahtiyarsın. Beykozda Akbaba kariyesi civarındaki o dil-küşâ çiftlikte şu temmuz gecelerini serin serin geçirdiğin halde bir de Aksaray daki biçare dostunu hiç hatırdan geçiriyor musun? Yazın şu kısa geceleri bize ne kadar uzun geldiğini hesab ediyor musun?)

Diye başlıyor. Sıkıntılı bir Temmuz gecesinin, pireden, tahtakurusundan şikâyetin, yanık bir tasvirini veriyor:

(Zavallı fakirhaneciğim, ne kadar çerden çöptendir ya! Kışlık halini hiç sormayınız, dışarıdaki şedaid-i havaiyyenin kâffesi içerdedir. Onun yine çaresi bulunuyor: Kömüre, oduna kuvveti veremezsek bile rubaya, örtüye kuvveti vererek, pek de başımız sıkılacak olursa bir tandır yapıp içine gömülmek mümkün oluyor; lâkin yazın ne yaparsın, yazın? Yaz mevsiminin şedaid-i havaiyyesi rüzgârsızlık, sıcak hafakandır. Bizim semti tarif eyledim ya? Bizde yazın poyraz denilir bir rüzgâr olduğu bütün mahalle ahalisince meçhulat-i kat'iyyedendir. Yangınları teşdid eden ve böyle bir ziyanı bulunmadığı zamanlar bile hububinde bir letafet görülemiyen gün doğusu dahi bizim mahalleye uğrayacak olsa konu komşu, çoluk çocuğuyla istikbale can atarlardı.

Sizin için "gelsin lodos!" mu dedin? Ona da razıyız, ama heyhat! Sokağın tarifini unuttunuz mu? Bizim sokağa girebilmek için meğer gökten yere doğru bir rüzgâr esmeli ki saçaklar arasındaki aralıktan sokak içine fürce-yâb-i duhûl olabilsin.)

İşte Aksaraym "bakla kadar sofa, nohut kadar oda" dan ibaret bir evindeki temmuz gecesine karşı, Beykoz iskelesine iki saat kadar uzakta Serdaroğlu çiftliğinde geçirilen gecelerin hikâyesini de ikinci bir mektupda okuyoruz.

BULUNDUĞUM YERE NİSBETLE...

Sen zannediyorsun ki ben şu temmuz gecelerini Akbaba kariyesi civarındaki çiftliğimde geçiriyorum. Öyle mi, zavallı dostum?.. Hata ediyorsun; bir hafta on gündenberi benim geceleri geçirmekte bulunduğum yere nisbetle Beypınarı çiftliği âdeta senin Aksaray daki mebit'e benzer.

Ben Beykoz iskelesine iki saatten ziyade mesafesi olan Serdaroğlu çiftliğindeyim. Orası Akbaba dan daha mürtefi, daha havadar, daha müferrihtir.

Evvel beevvel, sabah akşam, bu uzak yere nasıl gelip gittiğime mi teaccüb edeceksin? Beykoz dan Köprü arası da vapurla bir saat bir çeyrek çektiğinden şu hal ile günün ferah ferah altı saatini yolda geçirmekliğim vâkıa mucib-i istiğrab olabilirse de denizde geçen zamanlar yazmaya da, okumaya da yarayabildiklerinden bu altı saat dörde tenezzül eder. Elyevm günler on altı saat olduğundan onun dördünü yine bir nevi gezinti, yine bir nevi eğlence olan yolda geçirmek ne insanı bıktırır, ne de zâyiattan addolunur; hele bence cuma ile pazarın arası olan cumartesinde dahi "sebt" yapmak yani İstanbula inmemek mutad olduğundan perşembe akşamı familyam nezdine gidince pazartesi sabahına kadar mütemadiyen dört gece ve üç günü orada imrar eylerim.

Gördün mü bir kere? Bu müddet az uzun müddet midir?

(Arkası var)

Adam yaralayan bir şoför aranıyor

Ahmet adında birisi dün akşam üzeri Bankalar caddesinden geçerken henüz numarası ve şoförünün hüviyeti tesbit olunamıyan bir otomobil tarafından çiğnenmiş, ağır surette yaralanmıştır.

Ahmet ifade veremiyecek bir halde Beyoğlu hastanesine kaldırılmış, şoförün aranmasına girişilmiştir.

15 kuruşa domates satan yakalandı

Sarıyerde manavlık yapan Bekir, dört kuruşa satın aldığı domatesi 15 kuruşa satarken yakalanmış, millî korunma kanununa göre yedinci asliye ceza mahkemesine verilmiştir.

Bekir, dünkü muhakemesinde suçunu inkâr etmiş, karar verilmek üzere muhakeme başka bir güne bırakılmıştır.

Şubeye Davet

Sınıf 6. hesap memuru Mehmedin (323-17) hemen şubeye müracaatı.

İstanbul asliye dokuzuncu hukuk hâkimliğinden:

40/1216

Nişantaşında Atiye sokak Nelli apartıman 2 No. da mukim Vefik Bartu tarafından Kadıköyde Moda caddesi 227 No. da karısı Şaziye Bartu aleyhine açmış olduğu şiddetli geçimsizlikten dolayı boşanma davası istemekle müddeialeyhe gönderilen dava arzuhalinin tebliğ ilmühaberine bu namda ve isimde kimse olmadığı şerh verilmekle dava arzuhaline on gün zarfında cevap vermekle ve muhakeme günü 22—11—940 cuma saat 10 talik edilmiş olduğundan tayin edilen celsede gelmesi aksi takdirde muhakemeye gıyaben devam edileceği davetiye makamına kaim olmak üzere ilân olunur.

(33714)

Küçük Hikâye:

Katil pınar

— Bu pınar hep böyle deli mi akar?..

— Evet... yalnız her yeni ayın ilk salı gecesi iş değişir. O gece pınarın sesini duyamazsınız!..

— Garip şey!... Hiç durmadan akan bu coşkun pınarın sesi salı geceleri neden kesilsin.. Olur mu bu?..

Alnının ortasındaki beyaz saç demetile büsbütün güzelleşen köy gelini, pencerenin kenarına dizilen fesliyen saksıları arasından korka korka uzaklara baktı. Sonra, kimsenin duymasını istemiyormuş gibi, yanına sokularak yavaşça fısıldadı:

— Olur kardeş olur.. Katil pınar bu!.. Az mı can aldı.. Az mı can kurtardı... Biz bütün köy, ayın ilk salı gecesini sevinçle bekleriz. O gece kimse dışarıda kalmaz. Bütün köy kulak kesildiğimiz halde pınarın sesini duyamayız. İçimiz hafifler, bir ay rahat edeceğimizi anlarız.

— Anlat bana kadınım, dedim. Pınar katil olur mu?.. Kimleri öldürmüş.. ve salı geceleri niçin akmazmış!...

Kadının yüzü endişeyle buruştu. Gözlerinde mukaddesatına dokunulmuş insanların isyankâr korkusu vardı.

— Suuus, dedi. Şimdi olmaz.. Şimdi olmaz!.. Bu gece salı gecesidir.

Ve aralık kapıdan sıyrılarak uzaklaştı.

İçimde garip bir his vardı. Fesliyenlerin üstünden göğe baktım. Hakikaten ince bir ay, yıldızların arasında parlıyordu. Ve bu gece salı gecesiydi.

Bütün vüvudumda, korku olmadığını kendi kendime tekrarladığım halde, bir ürperme dolaştı.

Tahtalı köyün yüksek dağlarından, uçurumlarla çevrili yollarından geçereken de bu ürpertiyi duymuştum. Korku değildi muhakkak. Baş döndüren bir heyecandı.

Kayaların üstünden yuvarlanırken kısık çığlıklarla uzaklara seslenen pınarı dinledim. Günlerdenberi olduğu gibi deli deli akıyordu.

O zaman gülümsedim. Bu saf insancıklar kimbilir hangi efsanenin tesiri ile, ayın muayyen gecelerinde bu sesi duymuyorlardı.

Yatmak istemiyordum. Uykum mu yoktu.. Hayır yorgundum. İstirahate ihtiyacım vardı. İtiraf etmediğim halde, pınarın sesini duymıyacağım anı beklediğimi biliyordum.

Gece hayli ilerledi. Pınarı unuttuğum bir sırada gayri ihtiyarî yerimden fırladım. İnce ay tepelerin arasında gaybolmak üzereydi. Sunun sesini duymuyordum. Günlerdenberi alıştığım bu sesin birdenbire kesilmesi vücudümü tekrar ürpertti. Zannediyorum bu sefer korkmuştum. Garip düşüncelerle yatağıma uzandım. uyumuşum.

Sabahleyin kalktığım zaman pınar gene o coşkun sesi ile çağlaya çağlaya akıyordu. Köyde garip bir sevinç vardı. Herkes, her günkü hayatına daha neşeli koşuyordu.

O gün, köy odasında bana hizmet eden Havva ile kiraz toplamağa gittik. Pınardan uzaklaşmıştık. Benim mütemadî ısrarıma dayanamıyan genç kadın katil pınarı şöyle anlattı:

— Dedem zamanında köyde iki ağa varmış. Bunların çocukları biribirlerine vurulmuşlar. Fakat babaları biribirlerine inat gittiklerinden çocukları evlendirmemişler. Bir sabah köyün en yavuz kızı olan Fatmayı kayalara takılı bulmuşlar. Boğulmuş.

Bu haber köyü altüst etmiş. Sevgilisini aşağılarda ölü gören delikanlı canına kıymak istemiş, babası bırakmamış. Ve pınarın başında dövüşmeye başlamışlar.

Senin anlıyacağın, köylüler yetiştiği zaman, pınarın başına koşan onca insandan yalnız Ahmet ayakta kalmış. Gülüyormuş. Sevgilisi, annesi, babası, kızın anası babası ile beraber pınarın kayalarına, parça parça ötelere yuvarlanmış gitmişler...

Ahmet senelerce deli deli dolaşmış. Kimseciklere bir fenalığı dokunmamış. Yalnız pınarın başına gider mütemadiyen gülermiş. Nihayet ona baksın diye kimsesiz bir kızla evlendirmişler. Bir çocukları doğmuş. O sabah adamı da kayalarm üstünde boğulmuş görmüşler. Pınarın ismi o günden itibaren (Katil pınar) kalmış. Çünkü kadın (Katil pınar) diye ağlaya ağlaya saçlarını yolmuş. Ve üç dört gün içinde ölmüş. Küçük çocuğu, köye üç saat ötedeki çiftlik sahipleri almış büyütmüşler.

— Peki, dedim. Pınarın sesi ne zamandanberi kesiliyor...

— Doğan çocuk büyümüş delikanlı olmuş. Üç saatlik yolu aşarak bütün ocağının söndüğü pınara gelip dolaşırmış. Bu sırada yurda düşman girmiş. Pınarın suyu kesilmeğe başlamış. Nihayet su akmaz olmuş. O sırada düşmanın büyük bir kolu köyü geçerek şehre doğru yürüyormuş. Pınardan geçmeğe başlamışlar.

Bu sırada, günlerdenberi akmıyan pınar birdenbire, deli deli çağlamağa başlamış. Ne olduğunu anlıyamıyan düşmanların perişanlığından istifade eden köy delikanlılarının başında Yusuf varmış... "Yaşa pınarım" diye bağırıyormuş. Gökte ince bir ay varmış ve o gece salı gecesi imiş.

— Pınarın sesi nasıl birdenbire doğmuş, sonra niçin salı geceleri akmıyormuş. Bu olamaz ki!..

Kadın gene korkmuş gibi gözlerini açarak elini dudaklarına götürdü:

— Suuus.. Yerin kulağı vardır. Kendine kastın mı var.. Pınar bunu günahını ödemek için yaptı.. sus..

Bir kaç gün sonra, kasabaya üç saat ötedeki çiftliğe davet edildim. Babamın eski bir ahbabı olan çiftlik sahibine Katil pınarın garip hikâyesinden bir şey anlamadığını söyledim.

Güldü. Bir şey söylemeden beni elimden tuttu. Bahçeye çıktığımız zaman çitin kenarında temiz yanık yüzlü orta yaşlı bir adam gördük, ihtiyar dostum:

— İşte Yusuf, dedi. Eski bir askerdir. Bütün ailesini bu pınarda kaybettiği için mütemadiyen onunla uğraşır-dı. Düşmanlara tuzağı hazırlıyan, suyu başka bir tarafa akıtarak en kuvvetli düşman kolunu bu köyden geçirmeğe muvaffak olup esir alan askerlerin çavuşudur.

— Peki ya her ayın ilk salı gecesi akmıyan, sesi işitilmeyen pınara ne diyeceksiniz?

— Gayet basit.. Köylülerin itikadından istifade etmeği düşündük. Büyük gayretlerden sonra bir su tesisatı yaptım. Ve her ayın salı gecesi pınarı bir gece için çiftliğe çevirir, bağları, tarlaları sularım.

Hayret ve takdirle henüz kurumıyan fidanlıklara baktım. Katil pınar çağlaya çağlaya akıyordu.

Yazan: Muazzez Kaptanoğlu

Spor

Klüp murahhaslarını davet

Beden Terbiyesi İstanbul bölgesi başkanlığından:

Yeni ceza talimatnamesi mucibince bölge ceza heyetine klüplerce seçilecek iki azayı intihap etmek üzere bölgemize bağlı klüplerin tam salâhiyetli birer murahhaslarını 16—10—940 tarihine müsadif çarşamba günü akşamı saat 18 de bölge merkezine göndermeleri ehemmiyetle rica olunur.

Traş bıçakları geldi. Her yerde bulunur, markasına dikkat ediniz

Deposu: Jak Dekalo ve Şür. İstanbul Tahtakale No. 51

Şose inşaatı

Bolu Nafia Müdürlüğünden :

1 — Yeniçağa — Zonguldak yolunun 0+000 —35+955 nci kilometreleri arasında 23250 metre uzunluğunda şose inşa edilecektir.

2 — Kapalı zarf usulile (59309) lira (34) kuruş keşif bedeli üzerinden eksiltmeye çıkarılan bu inşaat 31/10/940 tarihinin Perşembe günü saat 15 de vilâyet Daimi Encümeninde ihalesi yapılmak üzere 20 gün müddetle eksiltmeye çıkarılmıştır.

3 — Eksiltme şartnamesi, mukavele ve hususi şartname metraj ve keşif hülâsası ve etinerer ve fenni şartname Bolu Nafia Müdürlüğünden 2 lira 99 kuruş bedel ile alınacaktır.

4 — İstekliler Ticaret Odası ve ehliyet vesikalarını teklif mektuplarına koyacaklardır.

Muvakkat teminat (4240) lira (50) kuruştur. (9886)

Mektepler açıldı

Şimdiye kadar olduğu gibi, bütün mektep kitaplarınızı "VAKIT„ kütüphanesinden kolaylıkla tedarik edebilirsiniz.

Devlet Demiryolları ve Limanları işletme Umum idaresi ilânları

Metre mik'âbı muhammen bedeli 43 (Kırk üç) lira olan takriben 330 m3 ambalâjlık kereste 31/10/1940 Perşembe günü saat 15,30 da kapalı zarf usulü ile Ankarada idare binasında satın alınacaktır.

Bu işe girmek istiyenlerin 1225,50 (Bin iki yüz yirmi beş lira elli kuruş) liralık muvakkat teminat ile kanunun tayin ettiği vesikaları ve tekliflerini aynı gün saat 14,30 a kadar Komisyon Reisliğine vermeleri lâzımdır.

Şartnameler parasız olarak Ankarada Malzeme dairesinden, Haydarpaşada Tesellüm ve Sevk Şefliğinden dağıtılacaktır. (9895)

* * *

Muhammen bedeli (1240) lira olan beher rulosu 10 metre uzunluğunda ve iç kutru 72, dış kutru 92 m/m. içi ve dışı helezoni telli 10 adet lâstik hortum 5/11/1940 Salı günü saat (11) on birde Haydarpaşada Gar binası dahilindeki Komisyon tarafından açık eksiltme usulile satın alınacaktır.

Bu işe girmek istiyenlerin 93 liralık muvakkat teminat ve kanunun tayin ettiği vesaikle birlikte eksiltme günü saatine kadar Komisyona müracaatları lâzımdır.

Bu işe ait şartnameler komisyondan parasız olarak dağıtılmaktadır. (9919)

İnhisarlar umum müdürlüğünden:

I. — Keşif, şartname ve planı mucibince idaremizin Paşabahçe müskürat fabrikası ihata ve yangın duvarı ile soma dairesi terası izolasyonu işi açık eksiltme usulile eksiltmeye konmuştur.

II. — Keşif bedeli 2126,50 lira, muvakkat teminatı 159.50 liradır.

III. — Eksiltme 31/10/940 Perşembe günü saat 15,30 da Kabataşta Levazım ve Mübayaat şubesindeki Alım Komisyonunda yapılacaktır.

IV. — Şartname Levazım Şubesi veznesinden (11) kuruşa alınabilir.

V. — İsteklilerin eksiltme için tayin olunan gün ve saatte kanuni vesaik ve % 7,5 güvenme paralarile birlikte mezkûr komisyona müracaatları. (9925)

VAKIT matbaası

Kitap kısmını yeniden tanzim edip açmıştır

Kitap, mecmua, gazete basar.
Tâbiler namına dizgi işleri alır.

Kiralık depolar

Ankara caddesinde Orhanbey Han zemin katında ve makine yerleri istiyenlerin Vakıt Matbaası İdare memurluğuna müracaat etmeleri.

İst. Vakıflar Direktörlüğü ilânları

Semti ve Mahallesi	Cadde veya sokağı	No.su	CİNSİ	Muhammen aylığı L.	K.
Sultanahmet Akbıyık	Kuşpacılar	10	Ev	10	00
Kumkapı Çadırcı Ahmet Çelebi	Cami	3	Meşruhathane	8	00
Topkapı, Fatma Sultan	Şeyhülislâm	4	Hane	8	00
Molla Gürani, Seyit Ömer	Koruk Mahmut	1	Hane	3	00
Samatya, Mirahor İlyas Bey	Çubukçu	38	Hane	2	00
İğrikapı, Molla Aşkı	Sunullah	7	Tekke odaları	1	50
Yedikule, Hacıhaddin		49,51, 53,53	Kahvehane ve müştemilâtı	10	00
Çarşıda	Perdahçıhan	25	Dükkân	8	00
Bakırköy, Cevizlik	Hallaç Hüseyin	10	„	7	00
Bakırköy, Cevizlik	Hallaç Hüseyin	8	„	7	00
Uzunçarşı	Düğmeciler	41	„	2	00
„	„	49	„	2	50
„	„	51	Dükkânın 2/5— hissesi	1	00
„	„	21	Dükkânın 1/6— hissesi	0	50
Çarşıda	Keseciler	56	Maklub dükkân	1	00
„	Zincirli han üst katta	13	Oda	1	50
„	„ „	19	„	1	00
Kumkapı Çadırcı Ahmet Çelebi	Cami	7	Dodurum	1	00
„ „	„	9	„	1	00
Dayehatun	Tıgcılar	12	Dükkânın odası. nın havası.	1	00
Kadırga Şehsüvar Bey		53,74:82	Arsa	6	00

Müddeti İcar: Teslimi tarihinden 941 senesi Mayıs sonuna kadar

				Senevi L.	K.
Sayım ocağı Kanlı Çınar karşısında	8	Hektar	Tarla	32	00
Rami ve Eyüp yolu ve Geçe suyu yolu üzerinde	1	„	„	10	00
Sayım ocağı Yıldız tâhiye civarında	1,80	„	„	7	20
Sayım Ocağı Râmi civarında	1,50	„		6	00

Müddeti İcar: Teslimi tarihinden 943 senesi Teşrinievvel nihayetine kadar.

Yukarda yazılı mahaller kiraya verilmek üzere ilâna konmuştur. İhaleleri 18 Teşrinievvel 940 Cuma günü saat on beştedir. İsteklilerin Çenberlitaşta İstanbul Vakıflar Başmüdürlüğüne Vakıf Akarlar kalemine gelmeleri (9590)

J. Genel K. Ankara J. Satınalma Komisyonundan :

Adedi	CİNSİ	Beherinin ağırlığı kilo	Muhammen bedeli Lira	Kuruş	İlk teminat Lira	Kuruş
48	Bakır büyük kazan	55	6600		495	00
30	Bakır küçük kazan	13	975		73	13
1020	Bakır karavana	2,800	5712		428	40
12	Bakır saplı	3	72		5	40
12	Bakır kepçe	2,100	50	40	3	78
12	Bakır tava	3,500	84		6	30
438	Bakır kapaklı bakraç	4,200	3679	20	275	94
12	Bakır kevgir	7	168		12	60
12	Bakır süzgeç	5	120		9	00
9600	Bakır tabak	0,280	5760		432	00
6	Bakır tepsi	1,400	16	80	1	26
2400	Bakır çorba tası	Nümune gibi	840		63	00
			24077	40	1805	81

Miktarı, cinsi, tahmin bedeli ve ilk teminatı yukarda yazılı on iki kalem bakır malzemesi 5/11/940 Salı günü saat 15 de Ankarada Jandarma GN. K. Binasındaki J. Satınalma Komisyonunca kapalı zarf eksiltmesile alınacaktır. On iki kalem malzemenin ayrı ayrı isteklilere ihalesi caiz olduğu gibi hepsinin veya bir kaç kaleminin bir istekliye halesi de caizdir. Şartname her gün bedelsiz olarak Ankara J. Sa. Al. Komisyonundan ve İstanbulda J. Muayene komisyonundan parasız alınabilir. Nümune komisyonumuzda her gün görülebilir. Kanun şartlarını haiz istekililerin ilk teminatlarını muhtevi kapalı zarf tekliflerini eksiltme günü saat 14 e kadar komisyonumuza vermeleri. (6731) (9831)

Sahibi *ASIM US*
Umum neşriyatı idare eden

Basıldığı yer *VAKIT Matbaası*
Refik Ahmet Sevengil

GRİPİN

Baş, Diş, Nezle, Grip, Romatizma,

Nevralji, kırıklık ve bütün ağrılarınızı derhal keser

İcabında günde 3 kaşe alınabilir.

TAKLİTLERİNDEN SAKININIZ. HER YERDE PULLU KUTULARI ISRARLA İSTEYİNİZ

Türkiye Cumhuriyeti Ziraat Bankası

Kuruluş Tarihi: 1888
Sermayesi: 100,000,000 Türk Lirası
Şube ve Ajans adedi: 265
Zirai ve ticari her nevi banka muameleleri

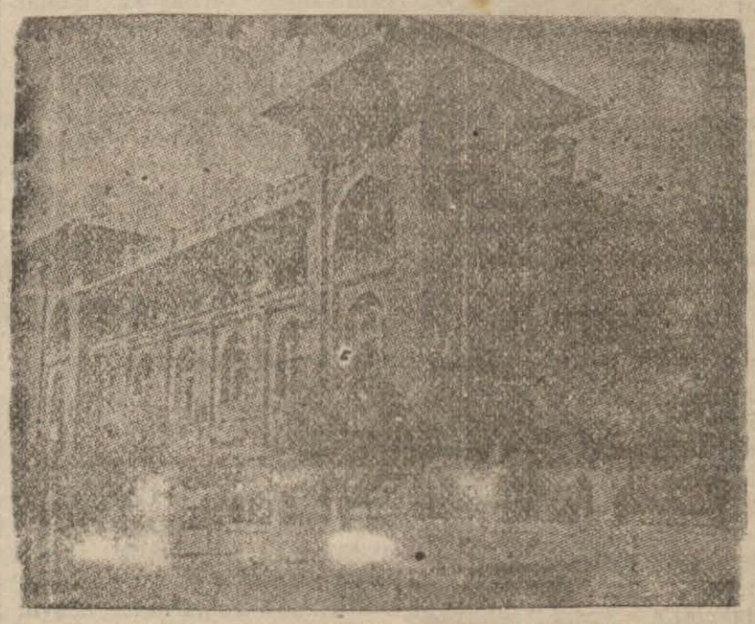

Para biriktirenlere 28,800 Lira ikramiye Veriyor

Ziraat Bankasında kumbaralı ve ihbarsız tasarruf hesaplarında en az 50 lirası bulunanlara senede 4 defa çekilecek kur'a ile aşağıdaki plâna göre ikramiye dağıtılacaktır.

4	Adet	1.000	Liralık	4.000	Lira
4	„	500	„	2.000	„
4	„	250	„	1.000	„
40	„	100	„	4.000	„
100	„	50	„	5.000	„
120	„	40	„	4.800	„
160	„	20	„	3.200	„

DİKKAT: Hesaplarındaki paralar bir sene içinde 50 liradan aşağı düşmiyenlere ikramiye çıktığı takdirde % 20 fazlasiyle verilecektir. Kur'alar senede 4 defa: 1 Eylül, 1 Birincikânun, 1 Mart ve 1 Haziran tarihlerinde çekilecektir

Kiralık kat ve odalar

Ankara Caddesinin en muteber yerinde fevkalâde nazaretli, havadar ve aydınlık bir kat kiralıktır. Ayni binada ayrıca kiralık odalar da vardır.

Vakıt Gazetesi İdarehanesine müracaat.

OSMANLI BANKASI

31 MART 1940 TARİHİNDEKİ VAZİYET

AKTİF

	İsterlin	Ş.	P.
Hisse senetlerinin ödenmesi istenmemiş olan kısmı.	5.000.000	—	—
Kasadave Bankalarda bulunan paralar.	9.154.855	14	6
Kısa vadeli avanslar ve röportar.	1.530.000	—	—
Tahsil olunacak senetler.	5.229.776	—	—
Cüzdanda bulunan kıymetler.	1.837.415	15	11
Borçlu cari hesaplar.	7.674.113	10	10
Rehin mukabilinde avanslar.	2.795.316	18	2
Kabul yolile borçlular.	1.106.874	1	11
Gayri menkul mallar ve mobilya	581.323	6	5
Müteferrik.	124.263	5	10
	35.033.938	13	7

PASİF

	İsterlin	Ş.	P.
Sermaye.	10.000.000	—	—
Statü mucibince ayrılan ihtiyat akçesi.	1.250.000	—	—
Tedavülde bulunan banknotlar.	343.027	7	1
Görüldüğünde ödenecek senetler ve vadeli senetler.	230.166	2	5
Alacaklı cari hesaplar.	20.498.489	13	7
Vadeli bonolar ve cari hesaplar.	1.223.729	2	2
Kabuller.	1.106.874	1	11
Müteferrik.	381.652	6	5
	35.033.938	13	7

Kuyuda muvafık olduğu tasdik olunur
Umum Muhasebe Şef Muavini
A. A. MAYER

Türkiye Umum Müdürü
PH. GARELLİ